

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ORDALER och SMÅRÖNST

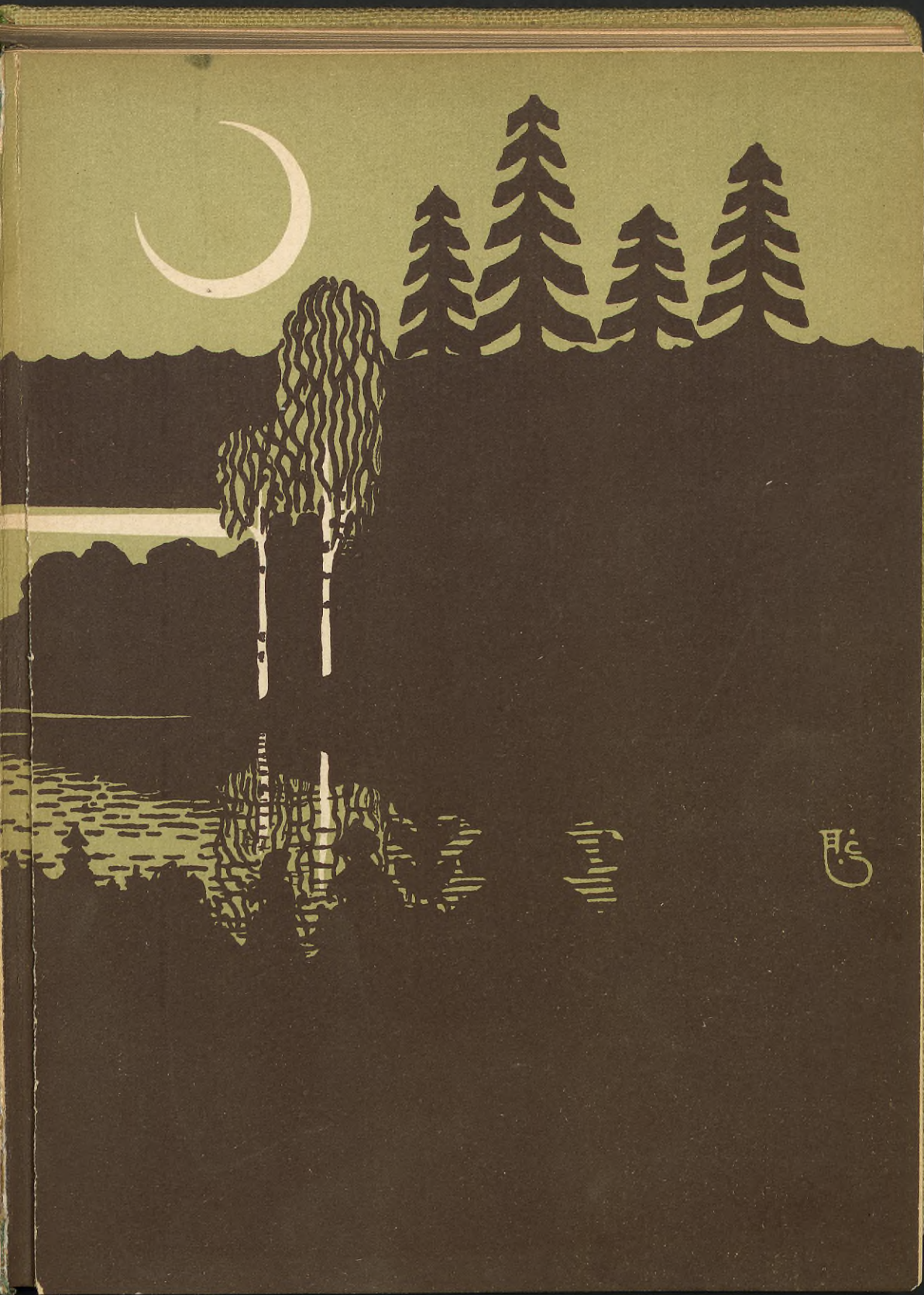

Allmänna Sektionen

Litt.
Sv.

H.C.

600

*Sr. 60
495

600

ORDACEK OCH SMÅKONST

AUGUST STRINDBERG

Illustrerad och typografiskt redigerad af

ARTHUR SJÖBREN

AUGUST STRINDBERG

ORDALEK och SMÅKONST

Stockholm. Alb. Bonniers boktryckeri 1905.

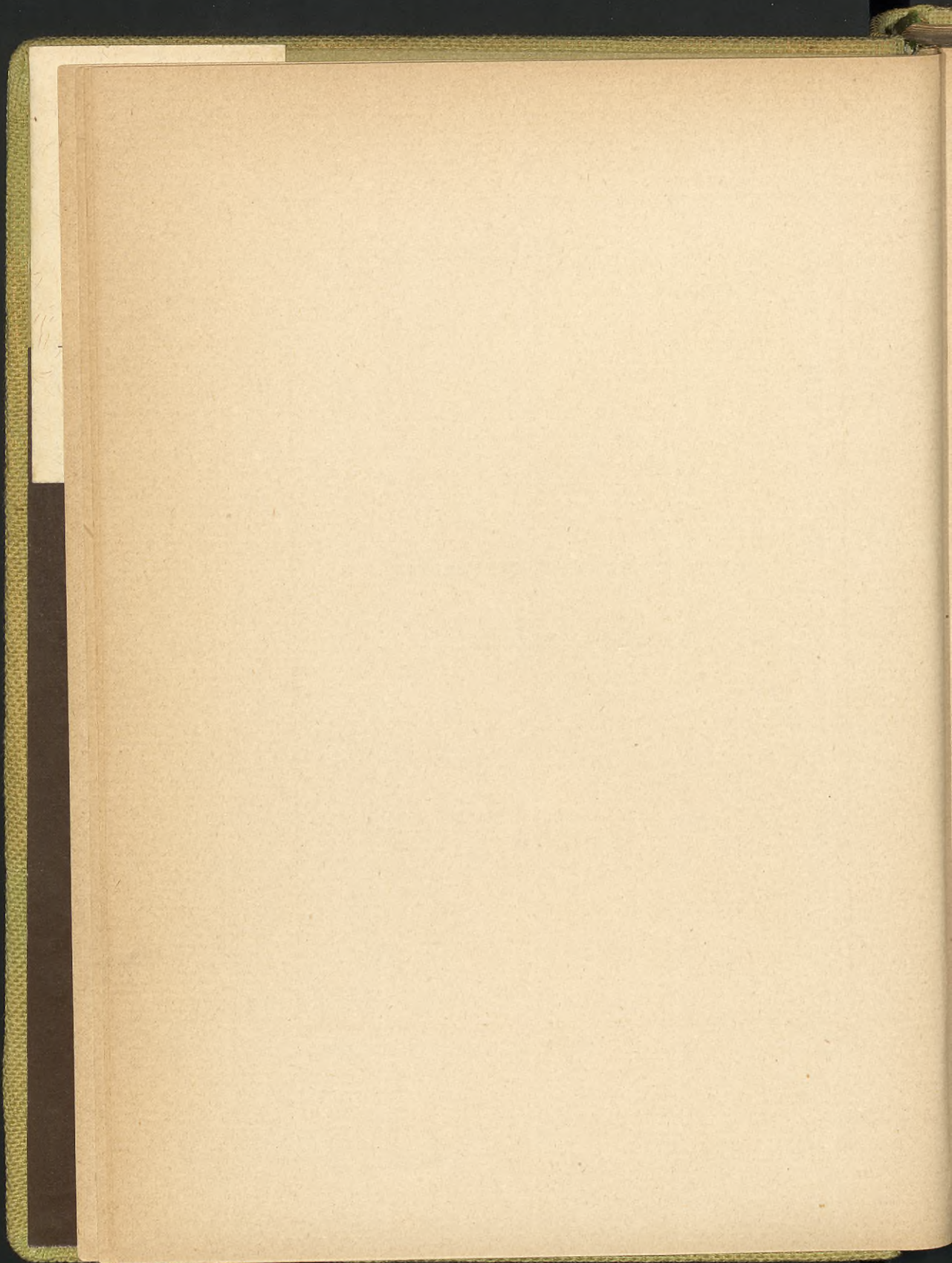
ORDALEK och SMÅKONST

af

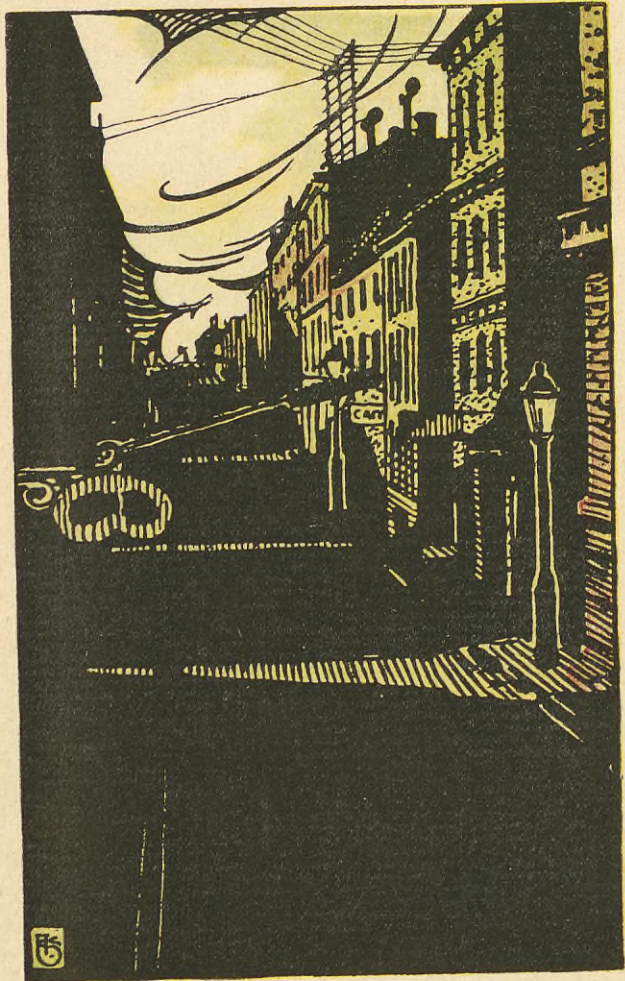
DEN UPPSVENSKE TÄNKEBYGGAREN

på

FÄBÆRVIK—SKÅMSUND

ØATUBILDER

1.

Ödslig gatan i morgonskymning
Kroper, sträcker sig ut i fjärran,
Trefvar sig fram igenom kvarteren,
Skär och korsar tomter och gränder...
Bortnast, längst i en annan stadsdel,
Stiger den, lyfter sig till en backe.
Och där hänga skyarna öfver:
Jorden slutar, himlen tar vid.

Husens längor, gråbruna väggar,
Lister, rämnor, räcken, balkonger,
Bagarkringlor och kryddboborstar;
Trottoarernas plansten som marginaler,
Lyktornas stolpar trängas tillsammans,
Hägna körväg med järnstaket.
Gatan själf en utsliten daskig
Gångmatta, utlagd vid skurning.

Inom gråbruna väggar sofva
Mänikor, bidande dunkla öden.
Utansför portarna vänta Nornor
Att med nya dagen förnya
hemska lekar med mänskolif.

Nu, i fjärran på backens hjässa
Sticker upp ett hufvud som rör sig,
Och två händer omkring en käpp —
Som i hägring det höjer på sig,
Och en man som på gatan sopar
Syns i backen med hufvet i molnen;
Kvasten rifver af damm en molnsky — —
Jord och himmel i molnen mötas.

2.

Gränden är dunkel på höstlig afton,
husens fönster på glänt man öppnat;
höstetankar gjort rummen kvafva,
Saknans suckar af flydda sommarn,
Oro för den stundande vintern,
Ovisshet om kommande öden,
Ångest klämmer människobrösten . . .
husen andas, luften i gränden
Står så disig som fylld af smärtor.

Men därnere i grändens mynning,
Strömmen syns med ankrade skutor,
Torka seglen från sista dagsregn.
Och därbortom, på andra stranden
Grönskande ligger en liten holme.

Uppi kronornas högsta toppar
Sjunkande sol lagt guld i det gröna,
Men där bortom och ännu högre
hänges blånande stadskonturen;
Där är solen, kojorna lysa,
Där är hafsluft, flaggorna blåsa,
Allra högst är kyrkans kupoltorn
Krönt af en jordglob i stark förgyllning,
Globen, jorden lyser som solen,
Sänder blixtande strålar utåt . . .
Men på globen där står ett kors.

3.

Mörk är backen, mörkt är huset —
Mörkast dock dess källarvåning —
Underjordisk, inga gluggar —
Källarhalsen är båd dörr och fönster —
Och därnere längst i mörkret

Syns en dynamo som surrar,
Så det gnistrar omkring hjulen;
Svart och hemsk, i det fördolda
Mal han ljus åt hela trakten.

VD DÆGENS SLUT

Högst upp under takets list
Där bor jag
hos svalorna och dufvorna,
Där vinden rister med plåtarna — — —
Längst bort på sjön ser jag båtarna
Och landstigna måsar på tufvorna;
Dit for jag,
Om vingar jag hade, så visst!

Därborta går solen opp;
Det vet jag!
Känt öfver de blåa skogarna,
Som skygga mot hafvet i Öster — — —
Därbortifrån hör jag röster
Som muntra visor från logarna...
Nu grät jag
I sinnet, vid minnet af strandade hopp.

Därbortom den blåa skog
Vid hafvet,
Där låg min ungdom, för längesedan
Därute vid friska fjärdarna — — — —
hvar äro de drömnda härdarna,
Och vännerna som gått hädan?
Begrafvet
Det bästa, som lifvet tog!

Jag vill icke se ditut,
Ej dit åt!
Men drar mig tillbaks i schäslongen,
Där ser jag allenast molnen — — —
Som brasans glöd i förkolnen,
I skyar från solnedgången!
Sen hit-åt!
här väntas också på dagens slut!

ÅSKREØN

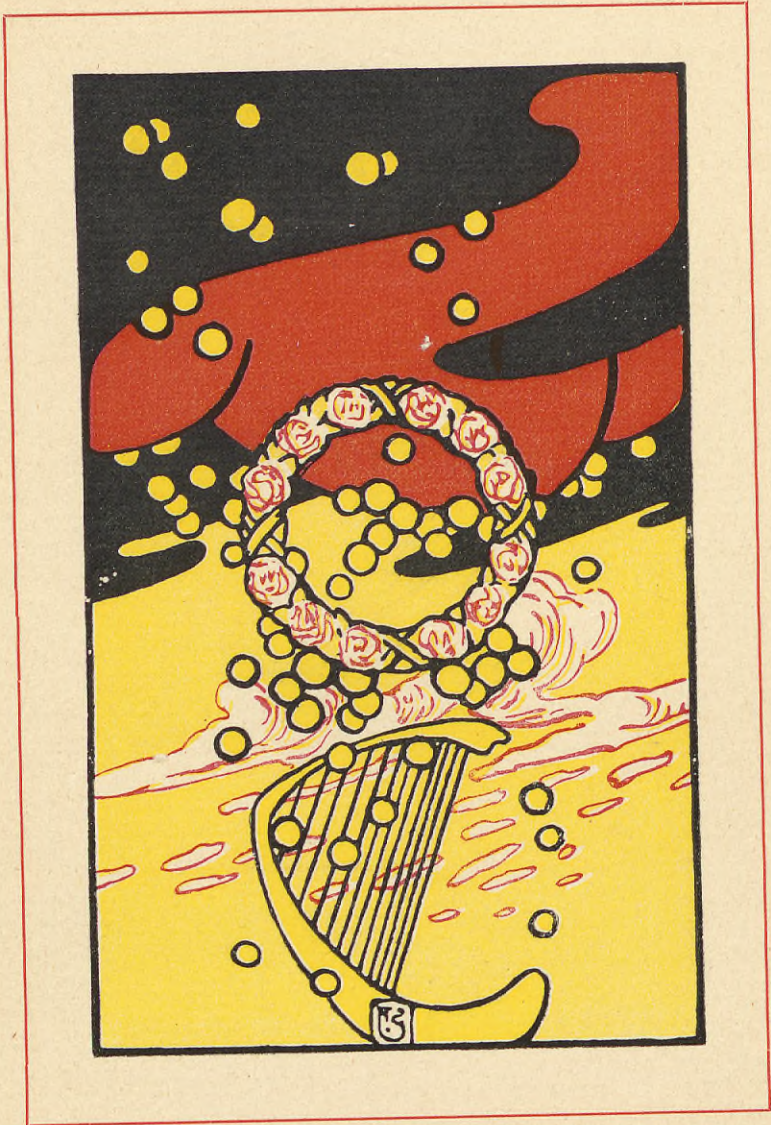
Det var i peonernas tid
Och jasminernas.
Hon satt vid mitt bord och var blid;
Det var blommornas skuld och vinernas.
Vi blandade tanke och blick.
Och ordet det kom och det gick,
Ett nät omkring oss det väfde;
Vi voro ett, och vi lefde
hvarandras lif som vårt eget;
Vi talte med tankstreck förläget,
Och frågetecken törhända mest — —
En själarnas bröllopfest!
Och solen så vackert sken
På jasminerna,
Som blandade doft så ren
Med vinerna.
Då mörknar det plötsligt till,
Och luften blir dof och still.
Nu solen har upphört lysa,
Och blommorna slutas, träden rypsa.

* * *

Vi tystnade, hon tog min hand,
När skräcken helt vår tunga band;
Och endast ögat vågade en fråga,
Om vi nu skulle dö af samma låga ...
Då faller sakta tunga stänk
På fönsterrutorna och blecken;
Och dropparna de krossas — tänk!
Och täcka rutorna med utropstecken.
Nu brast det öfver husets tak,
Och molnen stå i eld och lågor.
Så svarar himlen med ett brak
På barnens alltför dumma frågor.

SÅNÖARLÖN

Amfion spelte, Thebe vardt!
Din skald han sjöng och vandrade.
Ibland i rödt, ibland i svart;
Man honom rosade och klandrade;
Med lyckan kom han ingen vart!

Men lifvet gick, fast mest på hank
Och tallriken ibland fick cirkulera.
Nå'ngång med malt, men mest med drank
hos vilsnegångna får han pokulera,
Och rösten tog en svår skavank.
Så blef det höst, och höst är skörd,
hans öde tröttnade på slutet,
Igen kom rösten och blef hörd;
försonadt blef hvad som var brutet —
På långa torkan kom det nederbörd!

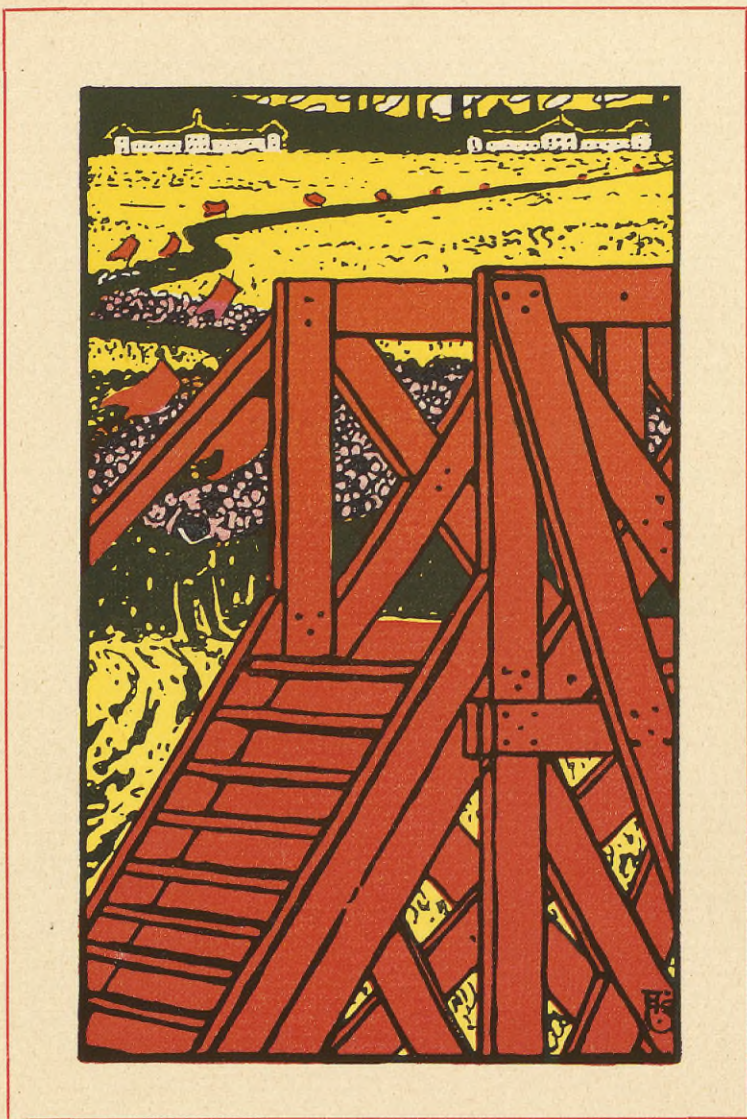
Och hans sång den rifver regn
Regn, regn, guldregn!
hemlös, utan hägn,

Me'ns han slet och sträfvade
Lyckohjulet väfvade
hemma i hans land
Okänd liten hand.
Och hans sång den rifver regn.
Regn, regn, guldregn.

Och han sjöng så stenar rördes,
Att det röda huset väpte opp,
Tegel, sand och lera fördes
fram af spadbeväpnad tropp.
Skogen lämnar bästa bjälkar,
Berget föder, järn blir till,
Arbetsvagnar, kärror, kälkar
Dansa fram, tills allt blir still!
Allra högst inunder taket
Reds hans hem, som ej han vet;
Ännu står det tomt och naket,
Väntar målning och tapet.
Då kom Du och verket ledde,
Sången fick på nytt sin fart,
Kummen sig i färger klädde,
Pryddes hvart uti sin art.
Våra rum de äro dikter,
Tretti år jag skref på dem,
Efter många mödor, plikter,
har jag sjungit hop vårt hem!

MAJ PÅ HEDEN

(1902)

Solen lyser på lärkväg! nå!
Heden sträcker sig brun och dyg.
Inga blomster i gräset stå,
Ingen lärka ännu hörs slå,
Sjön i fjärran är svart och byg.
När man plöjer och sår
Ifrån år och till år
Är väl skörden vår?
Eller är den ej?
Säj!
Nej!

heden ligger så tungert! O!
Karlur komma med läkt och bräder,
Timra, snickra som till en bro,
Måla sedan med rödt som blod;
Rödt är grundfärg, den syns och kläder!
Den är lik en schavott,
Den bådar ej godt
Men står där den stått.
Bådar den godt?
Säj!
Nej!

Solen lyser på lärkväg! hör!
heden af kaserner är kransad,
Ibland trupper man trumman rör
Och trumpeten vår högtid stör —
Stora staden är väl förskansad.
Och soldater till fot
Se ut som ett hot.
Är det krig eller fred,
Dred
Säg ut eller tig!
Det är krig!

Skaror tåga i rad! framåt!
Köda fanor de föra!
Utan vapen och utan ståt,
Ingen mäktar dem skilja åt,
Ingen vågar de tyste röra!
Då höras där ord
från talarebord
Ej om brand eller mord;
Blott om orätt och rätt!
Rätt
Vill vi ha!
Ja!

MOLNBILDER

Himlen betäcks; skyarna gå,
Lätta luftskepp med vinden tåga;
hela dagen de segla få,
Men mot kvällen de stilla stå
Och sitt läger i väster slå —
hvila vid solens sista låga.
Nu stå de upp, klädda till lek!
Nu begynnes den gäckande hägring;
Dandrar'n villas af bländande svek,
Rök och dunster i lånad fägring.

Gyllene skyar i aftonens glöd
Bygga borgar och slottsruiner;
högst på klippan af skiffer röd
Vid en flod-dal med små raviner,
Vingårdsmurar och persikträd,
Katedraler och rådhusgastar,
Sångarstrider och riddarsed,
Kunda torn med broar på kaflar ...

Nu! Nu ändrar sig molnets fond,
Rödbränd öken sig tröstlöst sträcker,
Beduinen till häst gör rond,
Karavanens flanker betäcker,
Där är palmer och där en oas,
Där kameler och pyramider
Spegla sig i vatten som glas . . .
Nu, ånyo den taflan glider,
Glider in i en annan face,
Molnet löser sig upp och sprider,
Samlas sedan vid solens kyss,
Bygger, målar, formar som nyss.

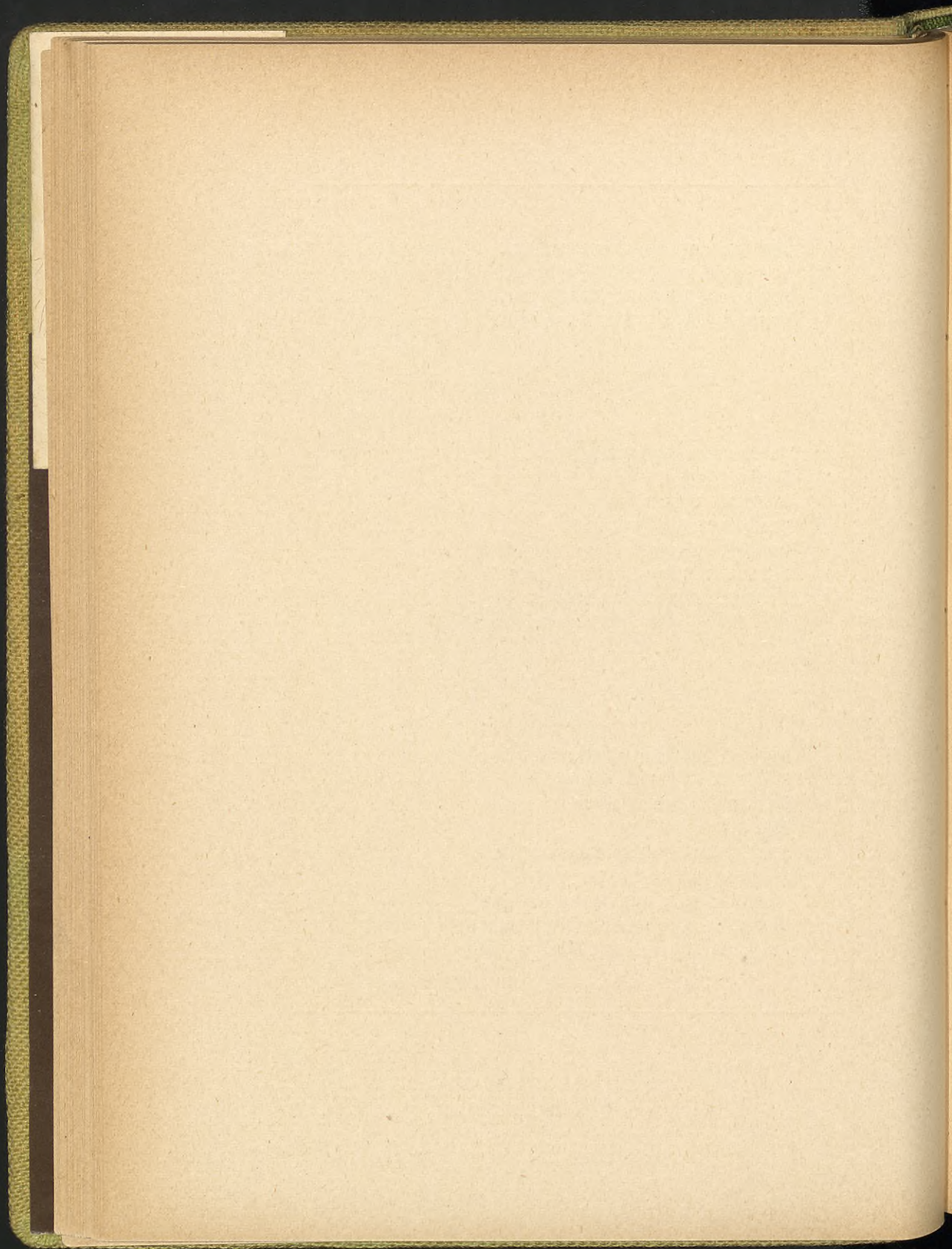
Land! Det är land som jag ser,
När från det vilda haf
Drifvande jag föll ner,
Bedjande om en graf.
Grönskande stränder, skuggande alar,
Vaggande vassar i stilla vikar,
här är jag hemma bland likar,
här är mitt land, mina dalar!

Ö, du min grönskande ö,
Blomkorg i hafvets våg!
Doftande slaget hö,
Dig jag i drömmen såg.

Såg jag i vänliga ängar vandra,
Ljusklädda barn med lösta lockar,
sjunga och leka i brokiga flockar,
famna i frid och kärlek hvarandra.

Vänner och fränder jag ser;
Skildes i hat vi åt,
Ingen det minnes mer,
hvad som vållat vår gråt.
hemlängtan griper, dit vill jag fara,
lämna den trånga, tråkiga jorden.
Pinande tankar, sårande orden — — —
De! Det är moln, det är skvar bara!

Skvar, I himmelens barn,
hållen er sväfvande där!
Trampande jordens skarn
Aldrig jag flyga lär!
Stundom, när svarta molnet seglar,
faller det ner och bildar gölar;
Regnet är rent, men jorden det sölar,
himlen är stor, men ser sig i pölar —
heden nu täcks af små blåa speglar!

STADSRESAN

FÖRSTA SÅNGEN

Midsommarafstn går in, då en enda och blek-
nande stjärna
Drar sig i fästet tillbaks och östern färgas i brand-
gult;
Än är det tyst i naturen; den heliga sömnen be-
härskar
Växter och djur; och i hyddornas hägn bak fällda
gardiner
Mänskorna hvila, men liksom på språng att vakna
med solen.
Ute på Mälarevik så blickstill och blank som en
spegel
Måsarna vaknat och harska sig först helt hessa af
hunger;
Så ifrån land, ifrån alstrandens hvitsköljda stenar
hörs beckasinen sin muntrande strof nu hvissla och
drilla;
Snöskatan slår kastanjett ifrån åbrinkens skphöga
alar,

Innerst i flådrarna rislar som vårbäck i välsköljda
stenar
Löfsångarns konstrika sång; men sångarn visar sig
icke.
Natten är lyktad; i öster en kant af solen sig lyfter:
fiskaren skjuter från land sin ökstock med äfjiga
åror;
Mjöl'naren halfklädd med spaken i hand på damm-
luckan lättar.
Då blir det ljud; och det väldiga kvarnhjulet klapp-
rar;
Bäcken förnyar sin fart och forsar mot rothvalf och
rösen;
Smeden i ässjan gjort eld och bälgar i askan på
härden;
Sedan går släggan till slag, och viger in verket till
veckan.

*

Men uti klockaregården vid ån på sidan af vägen,
Midt emot kyrkan, som kalkhvitt och ny ses lysa bak
muren
Klockaren klifvit ur säng och syns vid det öppnade
fönstret;
Tvålande haka och kind samt dragande knifven på
strigeln,
Tittar han spejande ut om väderleken för dagen

Vore att lita på. Det är viktigt för den som skall
resa.

Högst upp i gafvelfönstret han står i det timrade
huset;

Nere inunder, i skygd af dess vägg, mot söder är
uppställd

Bibänken väl försedd med det halfva dussinet
kupor,

Och de små ifriga kryp ha redan börjat att ströfva.

Alltid besöka de först rabatten framför sin boning:

Rejsarekronan, Pion, Adonis och blå Äquivilejan;

Sedan de tåga i tropp att plundra på ängar och
gården . . .

Emellertid inunder på glänt ett fönster har öppnats;

Klockarefrun in i salen hon dukar kaffe på bordet;

Ordnar med blommor i glas och pryder duken med
bårder

flätade sirligt af löf. Allt röjer att dagen är festlig.

Sedan hon bullar upp bröd, af de gulaste flätor med
saffran,

Kakor och kringlor och rån, ty kopparpannan i
spisen

Står på en kant för att klarna den doftande Javan . . .

Medan hon väntar sin man hon pysslar, rustar och
knåpar;

Rundt omkring salen hon gör nu en tur på de sku-
rade tiljor,

Lägger ett veck på gardin utaf blommiga taften af
bomull,

Plockar ett vissnande blad från balsaminen i fönstret,
Och hon far öfver med trasan ett tag det gamla klä-
deret

I sitt förbleknade skal af sockerkist, kalladt mahogny,
Klaviaturen hon dammar helt lätt och dess smala
tangenter;

Hamrar af gåspennstift de slå emot strängar af mäs-
sing,

Klinga så tunt och så spräckt ej olikt den spanska
gitarren. —

Tiden har dragit förbi och dagens tunga har tystat
Tonen från ungdomens vår, ty nu är man framme
vid förti.

Dörren då öppnas till saln, och husbond' synes gå
bortklädd;

Svarta bonjouren är på, och en själfknuten mång-
färgad halsduk

Skänker ett yngrande sken åt ett nyrakadt skinande
anlet;

Hälsar med vänlig en nick den sysslände hustrun
herr Åberg:

Ja, Du, min gumma, i dag och för tjugu år se'n
tillbaka

Stod här vårt bröllop i byn, och jag gläds att Du har
det i minnet,

Gläds att Du velat oss ock med festbord stämma till
högtid.

Möda och släp var vårt lif, på åkern, i skolan, i
kyrkan;

Många små munnar vi haft, när aë och äring var
odryg.

Alltid med sämja och sång, med godlynta sinnen vi
dragit

lasset dock halfvägs framåt; nu börja vi utför i
backen.

Därföre, hustru, vi må än kargare gnida vår skil-
ling;

Barnen ju skjuta sin fart, och kräfvä på drygare
kostnad,

Ja, jag betänker mig ej att säga ut ordet i påsen:
Öirighet är dock en dygd för den som har barnkam-
marn fuller —

Nu är jag girig jag ock; och räknadt från dag och
från dato

Tål jag ej se på vårt bord af herrskapsmat eller
annat . . .

fattigmanskost det är råg, och hvetet är till för de
rika —

Oblandadt kaffe är godt för grefvar och fina ba-
roner,

hälften af brasilianskt och hälften af java tar
prosten;

Men för en fattiglapp som klockarn i Årby är
kornet,

Kornet som rostas helt lätt, och en nyppa cikoria, nec
ultra.

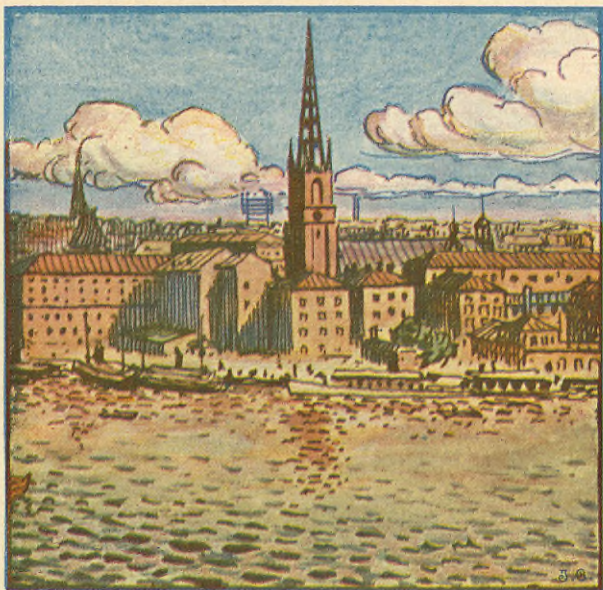
Så ja, min gumma nu vet du hur huset skall styras
och ställas.

Inte ett ord jag spiller här mer på den tråkiga
saken —
hoppas du rätt har förstått och icke för lappri blir
gramse.

hustrun hon stannade tyst, bedröfvad, slagen och
svarslös;
Aldrig af sådana ord och i en sådan ton hon fått
höra;
Aldrig hon heller haft klart att ju husets ställning
var sådan,
Snarare hoppats och trott att ett öfverskott samlats
på banken.
Det var då lönen alltså för mödan och sparsambets-
ifvern:
Börja förknappning och gnideri, när åldern var
inne! —
Mannen han syntes belåten och glad, att orden gjort
verkan;
Dock med ett smil under lugg han lutade sig öfver
koppen,
Talade vänliga ord, och skämtade smått som han
brukat.
Tackade sedan för mat och klappade hustrun på
kinden;
Reste sig, gick några steg i salen, och liksom på
måfå,
Eller att retas på narri, han slog ett akord på kla-
veret —

‘Ännu det stämmer så godt,’ han sade den skämt-
samme klockarn,
‘Tonen är stark och inte en sträng där fattas i
lådan;
Räcker väl den i vår tid och i barnens också, för
resten.’
Sagdt och han tog åt sin hatt, ty ångaren hördes i
fjärden,
Nickade vänligt farväl och skyndade ut genom dörren.

ANDRA SÅNGEN

Riddarholmskyrkan slår tre, och i Tyskan svaras
med samma;
hamnen vid Munkbron får lif, ty Mälarebåten skall
afgå;
Ångar och röker, slår back; på landgången myllrar
af människor;
Styrmannen stufvar sitt gods och svarar på svars-
lösa frågor;

Gastarna hala sin tross; kapten står redan vid ratten
 Under ett björklöfstak, men på förtopp hänga pioner
 Dagen till ära likvisst, ty midsommaraftron är inne.
 Ångar'n slår back och han vinglar sig ut från vif-
 tande folkhop,
 Löfmarknans brokiga stånd man ser bland maj-
 stängers färgspel,
 När som den muntra konsert af gigor, trumpeter och
 pipor
 Drunknar och tystas ihjäl af ångarnas hvissling och
 ringning.
 Men på ett fördäck ombord på den prydliga Mälare-
 båten
 Klockarn i Årby] är synlig bland gods och bland
 rusiga bönder.
 Hufvudet högst han där står och bevakar en packlår
 med handkraft,
 Lång som en dörr och bred som en tvåmanssäng
 öfver gafveln;
 Rundt däromkring är en skans af korgar, burar och
 spiltor,
 Likt en belägringsarmé de rusiga bönder nu trängas
 Sökande sittplats på lårn, försvarad af stridslustne
 klockarn.
 Ömsom han riktar en puff åt vadmalskyllrade ryggar,
 Ömsom med foten han ger en känga i bågnande knäveck;
 Och när den fiendska hop hans skatt vill bruka som
 soffa,
 Nödgas med kragtag och orrar, med mer, han våld-
 samt försvara

Åganderätten mot folk, som endast på näfvarna akta.
'Dinna (så tänker han tyst), är ett intet emot att för-
svara;

Lifvet ger intet för intet, och allt skall tagas och röfvas;
himlen ju själf den vill tagas med våld! Nå välan,
här finns näfvar!

Solen den gassar så hett och klockarn svettas och pinas;
Os ifrån skans och från kök och talgen från trötta
maskinen

Reta den hetsige kämpen, som bytt sin kamp mot en
ordstrid.

hungrig han är, och från kappen till restaurationen
Stiger aptilig en doft af ångande biffstek med soja.
Men på sin post han troget står vakt och känner ett nöje
Lida för sina och sitt. — Nu öppnar sig blånande fjärden;
Ångaren lofvar åt lä och vinden fläktar från sidan;
Där ser du Mälarestrand i midsommars fullaste fägring;
himmel och jord sig förmält, man skiljer dem knappt
från hvarandra;

himlen är blå, men vattnet är blåare, skogsbrunet tonar
fjärran som fästets sky, och skyn ser ut som ett
skogsbrun;

Grönskande öar och skär beklädda af nyspruckna löf-
träd

Midt mellan vatten och luft, man vet ej hvar de hör
hemma;

Luften är ljum, icke het; är frisk, icke kall; och man
rör sig

liksom i varma rum, där fönstren stå öppna mot
solen.

Se nu, där rulla sig upp de sagrafte taflor i vågling:
Ömsom man skådar en strand med timmertallar i backen,
Eller en sandtäkt besökt af välkända halföppna skutor;
Ömsom de grönskande fält af råg och den guldgula
senap;

Madängen karger och våt med kålbass ner uti vattnet;
här kommer fram vid ett näs ett tegelbruks lergråa
långor;

Marken kuperas; och genast en kvarn han håller sig
framme

Att på sitt öfverfallshjul få en dusch af risslande bäcken.
Fjärden sig tränger ihop till ett sund och en herre-
gårdsbyggnad

hvit som den nysläckta kalk, på taket ett klocktorn
med flaggstång;

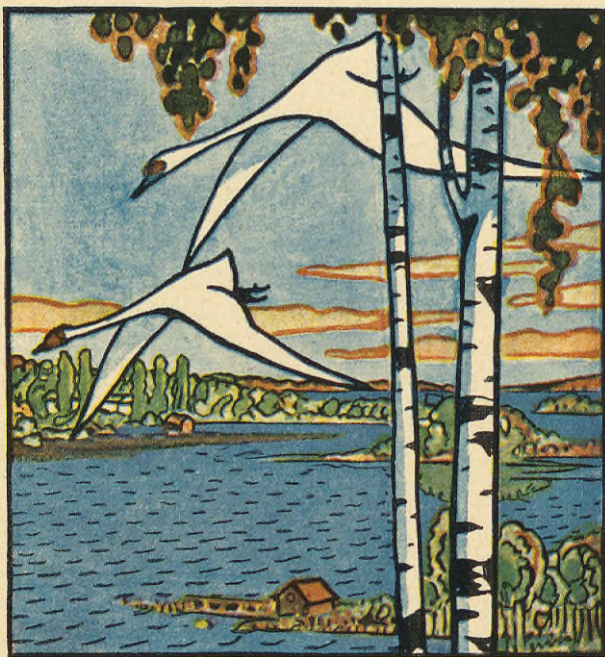
Badhuset rosenderödt vid ångbåtsbryggan är ankradt;
Trädgården följer i strand' ett paradís fullt utaf frukt-
träd,

Icke förbjuden frukt, och inga ormar i gräset;
Stickelbärsbuskar i rad och hallonskogar stå täta . . .
Nu så är ståten förbi, den steniga alstranden följer:
Ålar och sten och stenar och al; en struttande ärla
kvittrar vid udden farväl; nu går det rätt ut på
fjärden!

Doppingar segla invid; en mås och en strykande kråka;
Eljest där allting är dödt på vida vattnet en timme.
Fjärran en ångbåtsrök förkunnar de odlade trakter;
Kanske där ligger en stad, ett lustslott eller en herrgård;
Målarn är riket på gods, ej blott på historiska minnen
Kära för uppsvenska män. Nämn Sture och Ogenstjerna,

Dasa och Brahe, Baner, behöfs ej nämnas de andra.
Tynnelsö, Käfsnäs, Gripsholm, med Tidö, Svartsjö och
Kungsör,
Taflor du skymta ser ur Svearnas balda historia.

Nu i den blåhvita luft i lovert om ångarn syns sträcka
Svanornas praktfulla par, de styra mot ljusliga Ekoln,
Bådande hemtraktens kust för trötte vandrarn på för-
däck.

TREDJE SÅNGEN

Högsommarstillt är i luft och i löf, på vatten,
på marken;
Söndagens frid den är lyst på jorden, och tystnaden
råder,
När ifrån klockstapelns tjäll till sabbatsvilan man
utringt.
Kvarnhjulet stannat, och ån står stilla i loppet och
sinar;
Dragarna hvila i bås och spiltor fria från selen.
Barnen berätta sig märkt att bien stanna i kupan,
fåglarna sitta på kvist och putsa sig fina till guds-
tjänst;
fiskarna sökt sina djup och öfva ej ut sina lekar,
Gräshoppan håller sig tyst i underjordiska salar —
Aldrig man skådat en orm på söndagsmorgonen,
aldrig
Dråk eller hög; och tornsvalan själf under gungande
stapeln

håller sig skälfbande fast, när mäktiga klockorna
runga.

herranom dagen är vigd och herrans hus det står
öppet;

Störst är det huset i byn, det vackraste också i
socknen . . .

hvitt som en dufvas vinge och höghvålfdt som him-
melens kupa,

högt uti tak som vore det byggdt åt resar, åt gudar.
Pelareskogen bär upp de luftiga hvalfven, och underst
Drakar och troll de trampa uppå som världsträdets
rötter

Trampa den urgamla orm, allfrätaren, Söndraren
Nidhögg.

Men kring det heliga hus, det skinande hvita, de
Dödas

Blomstrande trädgård är lagd med grönskande jämna
små sängar

Märkta med stickor och kors, som tälja de halfglömda
namnen,

Trädskolan lik med jämna kvarter och med afmätta
rader . . .

himmelens örtagård här; här sofves, vandlas och
växer.

Ringningen höres igen, den andra gången, och sakta
Börjar det rymliga hus att fyllas af festklädda folket.
Kyrkvaktarn tyst och på tå till psalmerna sätter upp
nummer;

Orgtramparn funnit sig in, och stiger i knarrande
trappan,
Torkar af dammet och drar en stämman ur välfyllt
register
Sextonsots principaln; det är basen som alltid gör
susen,
Tjänar väl ock som ventil när bälgarna äro för fyllda.
Klockaren har hållit hus i sakristian hos prostén,
Lämnat sin kyrkopost med stiftstidning, bref och
attester,
Lysningar, dop och plakat, kungörelser, markegångs-
tagor.
Nu går han upp till sin plats emellan bänkarnas
rader,
Nickar förstulet åt frun som sitter vid nämndemans-
änkan,
hinner sin upphöjda plats; och framför haeffuers
koralbok
Slår han sig ner, och drar stämmorna ut samt börjar
preludiet
Af vår Sebastian Bach, den störste som spelat på
orgel;
Smärtans och sorgernas tolk som kräfde de hundrade
strupar,
Orgeln rikligt förser, och de väldiga bälgarnas lungor..
Är det dig ej som du såg hur orgeltramparn vid
verket
Sätter sin klumpiga fot på bröstet af slagne Titanen?
Psalmen till Ingång tas upp och högmässans andakt
begginner.

Allt går sin gilla gång; man hunnit fram till predikan . . .

Då med en fart den skicklige klockarn syns smygga på tåspets

Trapporna ner. De knarra och gny som ville de skvallra . . .

förstugan när han, förbi dess sprutor och hinkar; Träffar på kyrkovalln de duktiga ringarna fyra.

Aftalddt ju mötet ser ut, i hemligt förstånd de nu hvíska.

Skynda sig sedan i smyg mot klockaregården i halfsprång.

Nå, hvad som hände se'n? Det förtäljes af spejande pojkar

Att ifrån hemmet bars ut, betäckt af ett nytvättadt segel Något ej olikt ett djur med fyra benen i vädret, Och att detsamma bars bort i flygande fart upp till logen.

Sedan — berättas det ock — att ett ännu större spektakel

Burits från logen tillbaks, och vid en törn uti farstun Dånat och skrällt som en hund med musik man köper i marknan.

Amen är sagdt och predikan är slut samt altaretjänsten;

Klockarn har tagit sin plats och till utgången väljer han noter,

Och när han valt, med samtliga stämmor han pressar sitt orgverk;

Mendelssohns bröllopsmarsch ur Midsommarsdrömmen
han spelar,
festligt, pompöst och ej fritt från en åsyftad afsikt;
Och när i spegeln han ser, han möter en blick af
sin hustru
Spörjande, gifvande svar, och så hon försvinner i hopen.
Allting är slut, och när porten är stängd till det
löfklädda templet,
Klockaren skyndar sig hem; nu gäller det hinna få
försprång;
hustrun, det visste han väl, ett ärende hade till
prästgård;
Allt var ju ordnad, beräknadt förut, och kunde ej
felslå.
Alltså den lycklige klockaren steg in i den pyntade
salen,
Kastar sin hatt och öppnar pianot af glänsande valnöt,
Slår ett ackord och pröfvar en löpning, en rullande
skala;
faller i temat han in, får händerna fulla af noter;
Och från den "liggande harpans" djup en konstrik
toccata
Af vår Sebastian Bach, hans store lärare, klingar;
Och den förtäljer hans lif i smärtfyllda stormande
rytmer:
Ungdomens drömmar om konst, det stora härliga kallet,
Som för sitt hem och sin härd, för brödet han
nödgedes offra;
Minnena tränga sig på; han ser sig som ynglingen
åter,

händerna hvita ännu, ej brynta af solen på åkern.
En gång vid akademien i hufvudstaden han löften
Gaf om ett lysande lif, åt tonkonsten ägnadt på allvar,
Och på en kyrko-konsert i Klara han spelade orgeln;
Samma toccata han nyss ifrån taffeln uppväckt ur
minnet.

Och i pianots fanér där såg han händerna speglas
Styfva och stora med hår och lederna svällda af kyla.
Blygdes att röra så hårdt de elfbenshvita tangenter
fina och lena, som hålst af kvinnohänder de smektes ...
Ändtligen vaknar han upp; han känner att lifvet
har svikit,

fattas af helig vrede, af harm och ursinnig smärta;
Slår ett ackord uti moll, går öfver och kastar sig in i
Beethovens största sonat den titaniska Appassionata ...
Lejonet lik, som rister sin bur med blodiga rammar,
Ryker han ut på klaviaturen och griper omkring
sig ...

Väldiga näfvarna nu vid stålsträngad harpa de spikas,
fötterna naglade fast vid pedalen han liknar en
korsfäst.

Allt hvad som lifvet har beskt, det cyniskt gäckande
lifvet,

Som af vårt allvar gör narr, och hånar de heliga
känslor,

Pockar på offer och plikt, och skrattar bakefter åt
offret;

Lifvet som gissel ju band af de arma mänskornas öden,
Tvingar att slå hvad kärast man har att sarga och
såra — — —

Så går sonaten fram, den ordlösa väldiga dikten,
Ryter och gråter af vanmäktig harm öfver tillvarons
smärta.

hur är det ställdt med det heliga löftet om friden
på jorden?

Viljan är god, den mänskliga viljan vill friden;
Nödgas till strid och till våld, till svek och de trolösa
orden —

hör på de osällas vrål som mistat sin tro på det goda:
lifvet är fult, är ett ondt, dock mänskorna afsky
det onda.

Lider ej den som slog ett sjufaldt emot den slagne?
Människan velat så väl, men lifvet ville det onda.
Nu, hör Du fångarnas skrik ifrån jordiska fångahuset;
Öfver sig se de ett blått, och strax de tro det är
himlen;

Räckes en vänlig hand, de mena det är en ängels;
Alla tro genast på godt; hvi kallar man dem då för
de onda?

Ve! denna jord, der intet går rätt, men allting
förvränges.

Sår Du i kärlek, Du skördar i hat; af tro får du
tvifvel;

När Du planterar ditt hopp, Du plockar frukten,
elände.

Ragnarök, makternas slut, den stora världsbrand må
komma.

Därtill en syndaflod, en rening med eld och med vatten;
Sedan må börjas på nytt; i askan och fruktbara
slammet

Odlas och sås. Då nalkas de drömmares gyllene ålder.^o

Tonerna tystnade af, men strängarna ännu hörs sjunga
liksom ett eko från förr, ett gensvar af samstämda
sinnen.

Också förintad han satt i häpnad öfver sin trollmakt.
Medan den blygsamma saln den darrade ännu af åskan,
Åskorna kallade fram af besvärjarn utan att veta't,
Då från det öppnade fönstret han hör ett dånande
"bravo",

följdt af applåd från händer i mängd; det kändes
vänligt och mjukt och så varmt som om honom de
klappat på kinden.

Hastigt han reste sig upp och fick se genom öppnade
fönstret

Grefvens förnäma familj i det ståtliga stannade åkdon . .
Närmast intill stod prostens med döttrar, med söner
och mågar.

Ännu ett bravo blef höjdt och klockarn steg fram
för att buga. —

Då i ett ögonblick han kände allt bittert försvinna;
Lifvet det log; en sekund han fått njuta af konstnäreus
seger;

hjärtan och sinnen han tändt och tvungit de stora
att lyssna.

Nu, när han vände sig om, en hand blef lagd på
hans skuldra;

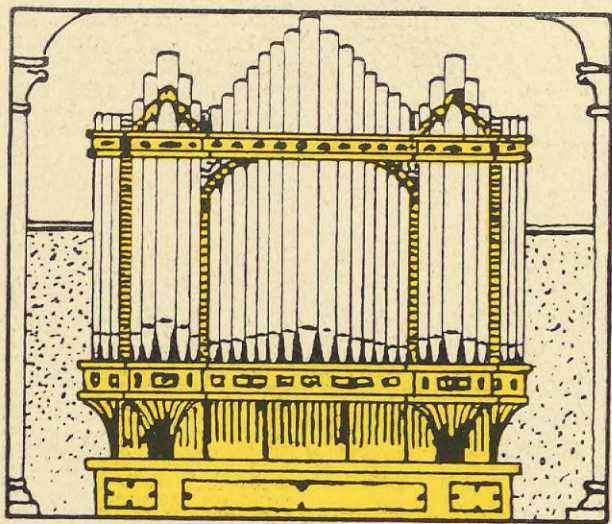
hustrun där stod, och helt rörd af hyllningen ägnad
åt maken

Visste ej huru med min och åtbörd hon skulle bete sig;

Tog hon sin man uti hand helt enkelt och tryckte den
kraftigt,
lycklig att finna igen densamme hon trott sig
förlora . . .

Båda de gladdes som barn att skåda det nya pianot,
Årslånga mödornas lön, en makt som kommit i huset.
Också det strålade kraft, det kastade glans öfver
hemmet,

Lyste på tarfliga möblerna upp, och lyfte de ringa.
Byfolket talte därom och tittade in genom fönstret —
Barnen nu stormade till på en vink, och sedan
stod glädjen
högre i tak än nånsin i fattiga klockaregården.

TREFALDJØHETSNAATTEN

Källarsalen på Fagervik om aftonen. Man tar ut innanfönsterna i fonden och öppnar glasdörrarna till verandan.

Tullförvaltaren, Lotsåldermannen och Postmästaren sitta vid ett bord och dricka.

TULLFÖRVALTAREN.

Nu är det vår! Bryt fönsterna ut liksom böljan
bröt isen!

Vinterluften släpp ut, låt kaklugnen kallna i skamvrån.
Ungdom och vår med sippor och sälj oss vänta vid
dörren;

Kära fru Lundström, lägg bränvin på is och rusta
en seña,

Seña för sju med kräftor och ål samt med nya rädisor;
Burträskosten ej glöm och det möraste Bergmanska
spisbröd;

Sedan på kannorna fyll af Sankt Eriks skummande
Pilsner,

Tag så af portern som ett emot två och blanda med
Pilsnern;

Si, då är gästabud redt på svenskmannavis — Jag
har talat!

POSTMÄSTAREN.

Väl Du har talat, min vän och tullförvaltande broder;
Köttet ju måste ha sitt, men anden också vill lefva;
Därföre sång och musik jag låtit hämta från staden.

LOTSÄLDERMÄNNEN.

Bravo, Du postinspektör. Men äfven jag har till nöjet
Dragit mitt strå. Då i kväll den första ångbåten
kommer,
hälsas han må som sig bör med hela stället signaler;
Blågula flaggan vi hissa i topp från utkik och slupar,
Och ifrån lotsbergets spets den gamla finska kanonen,
Köpt på en strandauktion för fyra riksdaler i banko,
Dundrande hälsa den skall befriarn som kommer
från fastland,
första klassens kapten vår vän Kronander på Baggen.

Barnen sjunga utanför.

Välkommen åter, snälla sol,
Som jagat nordanvinden;
Nu har du sofvit se'n i fjol
Och vaknar röd om kinden.
Värm upp vår jord, så väger råg
Och fyller bondens lada;
Värm sund och vik och vind och våg,
Så få vi gå och bada.

Välkommen åter, snälla sol,
lys öfver land och vatten;
Nu klingar sång, nu stäms fiol,
Nu dansas hela natten.

STERBHHUSNOTARIEN.

Hej! Ser ni mej? Här är jag den första badgäst
på platsen,
Sterbhusnotarie jag är vid Rådstufvurätten i Köping;
Dödsbon jag skrifver ju opp och kallas väl därför på
narri
Döden fadder; ni känner ju mig se'n i fjol? Har
den äran!
Trettio somrar som gäst jag traskar på fagerviks
stränder,
Badar mitt bad, spatserar min tur om morgon och
afton;
Gläds åt de glada som få, och skingrar tanken på
döden.
Skådande ungdom och sol, föryngras jag åter om våren,
Lik en ihålig ek, som grönskar dock utan att blomma.
Ke'n jag min stuga besökt ihop med den gamla Lovisa;
fönstren vi öppnat på glänt och vädrat, städat och
stökat;
Trädgårdslanden vi gräft; jag själf har krattat och
rensat;
Persiljelådan är klar, ty utan den kraftiga örten
flundror och sik, aborrar och samtliga fiskar som
kokas

Äro som intet och ni; jag känner min fattiga skärgård.
Dillen är sådd, den outhärliga härliga dillen,
När i augusti från land de smällfeta sprattlande
kräftor

föras i granris hitut, och från yttersta kobbar och öar
läckraste lammkött och kalv i båtarne komma till salu,
Ej förgätandes väl att den outhärliga dillen
Ensam han äger den makt att göra vår kokströmning
ätbar.

Glasrädisorna äfven jag sått, dock mera som grannlåt,
De ju garnera så bra på smörgåsbordet om söndan —
Blommor jag ock planterat af välkända, gångbara
sorter:

främst löfkojan jag satt, med saftiga, skiftande färger,
fattad i krans af den doftande blyga resedan;
Astrarna icke jag glömt, som komma så varligt på
hösten.

När allt annat gått ut, står astern så karsker i
frosten!

Och när den sista båten går in, och jag flyttar till
staden

har jag än kvar en bukett åt ångbåtsrestauratrisen
Såsom ett minne och tack för alla ljufliga stunder
hon mig beredt vid försalongens dignande matbord . . .
O! den förträffliga åln, den inkokta lafen, go' herrar . . .

TULLFÖRVALTAREN.

Håll då för tusan, notarie, ni äter ihjäl oss på fisken,
Och våra sterbhus helt visst ni reda får innan kvällen!

POSTMÄSTAREN.

Godt, herr notarie, ni kom som den första svalan i juni,
Att oss förkunna det vårn gått in i skärgårdens
bygder,
första badgästen ni, som sedan följts af så många,
Bringar vår lilla kommun det klingande guldets i
pungen;
Guldet blir silf' och silfret det väglas, blir blänkande
koppar,
Regnar på prästen i dag, i morgon dropper på klockarn.
Så blir där välstånd i byn, så skattar ju staden åt
landet.
Välkommen då, herr notarie, vi önska Er alla så
hjärtligt,
Och tag del i vår fest till ära åt dagen och natten;
här på Trefaldighetskvällen vi dricka vår hälsa ur
källor,
Guldgula källor likvisst fru Lundström tappat på
flaskor . . .
Där skall jag dricka Er skål och önska Er länge få lefva,
Lika så länge som vi och ändå längre ett stycke.

STERBhusNOTARJEN.

Tackar, go' herrar, jag tacksamt tar mot er vänliga
bjudning,
först på sin plats och sist i sin säng är min lösen
för dagen.
Pang! Jo där smällde ett skott! Ett till! för nu
kommer båten!

*

Vid källan under ekar och björkar står ett bord
dukadt med bålar och glas. Vid bordet sitta: Sterb-
husnotarien, Tullförvaltaren, Postmästarn, Skalden,
Revisorn, Komministern o. fl.

STERBHHUSNOTARIEN.

Solen har aflat sitt ok och ränner med blänkande
seldon

Ut ur sitt femte hus som står i tvillingars tecken,
Lämnar den opålitlige maj och tågar i kräftan.
Då blir det sommar i nord och stadsbon svettas i
staden;

Skolorna sluta termin, i verken börjar semestern.
hemmen de brytas nu opp och fönstren kritas mot solen,
Mattorna rullas ihop och vinterkläderna vädras,
Dåningen står i sitt stök, den luktar af kamfer och
malört

Strödt af husmodren själf att skydda för mätter och
malar.

Så bär det af; alle man till hamnen där ångaren
ligger.

Loss och lägg ut! Är ingenting glömdt? Nu far
vi till landet!

*

Försommarens tid, den ljufliga tid af ungdom och
fägring;

Sista sipporna stå ännu i skogen och vänta;

Guldoifvan sticker då fram; åt bin och hungriga
humlor
Skänker hon honung och väx, åt barnen binder hon
kransar;
Inom vår trädgårds hägn där präla tulpaner, narcisser;
Nygräfd rabatt af den sammetsvartaste mulliga mylla
höls af den doftande snö från blommande aplar i
kanten.
Trädgårdsmästarn sin bänk då luftar, rensar och
vattnar —

Se på de snörräta led af den mjällhvita svällande
sallat,
Och rädisornas rad! De lyfta sig redan ur jorden
liksom de ämna gå bort på rosenröda små föttren . . .
Där står spenaten i flock, och den outhärliga dillen —
Tyst du, min matfriska mun! — Vi återkomma, sa'
svalan!

Midsommartid, o ljufliga tid, med syrén och pioner!
O du syrenernas tid, men mest dock de hvita
hviska och dofta som förr om ungdom om hopp och
om kärlek,
Minna mig än, ja ännu om parfym på en flickas
handske
Eller en spetsnäsduk, en trofé ifrån nyårsbalen...

Kommer så båtarnes dag; då riggas, splitsas och målas;
Metspön, gädddrag och krok från handelsman rekvireras;
Röjd är vår tennisplats, snart vinka de brokiga hattar,
Röda och hvita och blå som jätteblommor i skogen.
Då är det ungdomens tid; den gamle fröjdas i minnet.

Högsommardag, då vinden står stilla på blänkande
vatten,

Solen han gassar i strand och barnen de bada i viken.
Böken sjunger ej mer, när lien går fram öfver ängen.
Nyslaget hö i löfklädda skak nu räfsas och bärgas;
Smultron och mjölk måhända en nysatt och välstannad
filbunk

Väntar till kvällen det svettiga, hungrande, törstande
slåfolk.

fruntimmersveckan går in som damernas egen i juli;
Namnsdag var eviga dag med portvin, kaffe och
doppa —

Rosorna stå i sin prakt, men falla mangrant för sägen:
Sara, Margreta, Johanna, Malena, Emma, Kristina,
Offras då rosornas skörd; det skönaste höfves de sköna.

Almanackan spår regn; det regnar nog ofta ej alltid;
När som det regnar likvisst, man samlas på societeten,
Väljer till direktion och diskuterar programmet.

Nu skall det festas hvar kväll och spelas, lekas och
dansas.

Dansas dock mest och helst, ty nu har musiken
kommit;

Spelmän af första rang från den kungliga operan i
Stockholm:

första fiolen är god, den andra dock fordom var
bättre,

Kontrabasen är bäst, klarinetten icke dess sämre,
Men pianinot, godt folk, pianinot det spelar som ingen
fru direktörskan själf, en elev af konservatoriet,
fordom hon spelt för van Boom, jag tror på seftioalet,
Sedan hon spelt för sig själf, och sina närmsta för-
står sig.

Väl! medan dansen går på därinne i höganloftssalen,
herrarna då, ej de yngsta likväl, de dricka sin pjolter,
Eller de rulla ett klot i kugelbanan på berget;
Damerna nere på bron de sitta i raderna långa,
Icke de yngsta likväl, och hvifta för myggen med
kvistar;

Myggen hör till, till nöjet som ormen i paradiset,
Myggen är stygg, den sticks som bekant och hindrar
att sofva.

hindrar? Ja men, ty i sommarnatten den ljusa i
norden

Vakas det skall, och skam den som sofver för
midnatt —

Eljest I gören som jag: tan en lur, en grundlig på
middan.

O! Du för ljufliga natt, när ändtligt i sängen man
hamnar;

Gustaviansk är min säng med bolster af sjöfågels-
fjäder —

Och man har nattlampan tänd att läsa en smula i
bladet.

Slåss så en stund med myggornas frat, det förargliga
följet,

Drömmer sig in, tillbaks i vinterns mörkaste kvällar.

Sinnet blir tungt af tankarna kulna som hösten . . .
Men så, när lampan släcks ut, är det dager bakom
gardinen,
Rödhaken sjunger alltre'n och fjärden den plaskar
mot stranden,
högsommarsolen i norr, och nordost (half-ost) har
sin purpur
lagt i ett band som lyser och bländar likt strålande
norrskan,
Tittar i kammaren in! Det är dag! Då går myggen
till hvila!
Och du somnar med soln, med soln i ditt tröttade öga.

*

Kötmånan dåsar sig fram i hundstjärnans brinnande
tecken ;

Alltiug står visset och torrt, förfallet, dammigt och
kvalmigt,

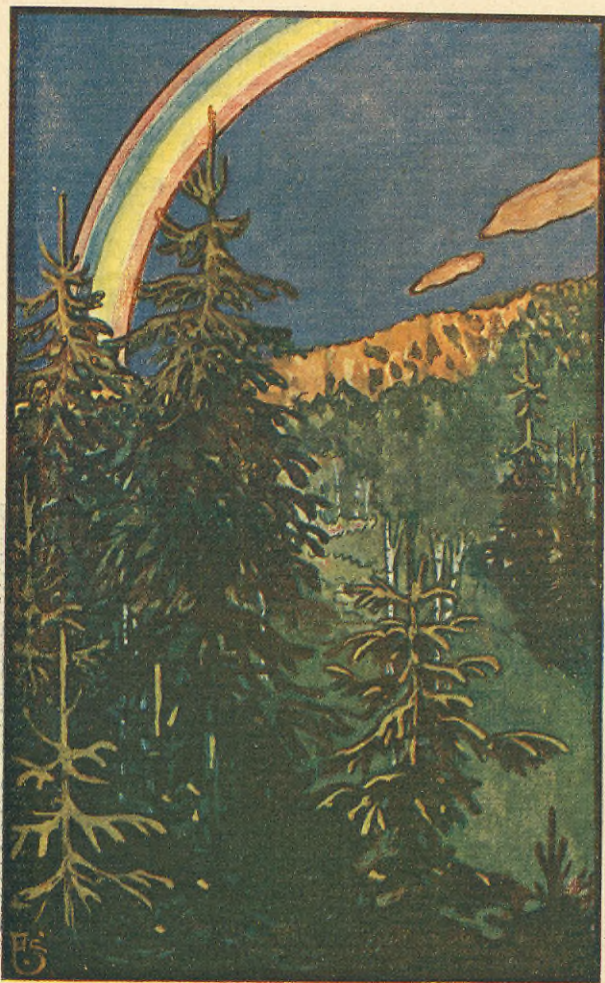
hettan oss pressar till sömn och flugorna sticka en vaken,
Dahlierna sloka på stjälk och astrarna digna mot
jorden . . .

Brunnarna sinat ut och marken har spruckit af torkan . . .

Då rullar opp uti ost de tornande blåsvarta åskmoln,
Bligt bröstas af! Det blir tyst en sekund! Och det

. . . mullrar och rullar
Manglar och ranglar! Och så med en knall utaf grofva
kanoner

fönsterna skallra af skrälln och spjällen de dallra
i skorsten.

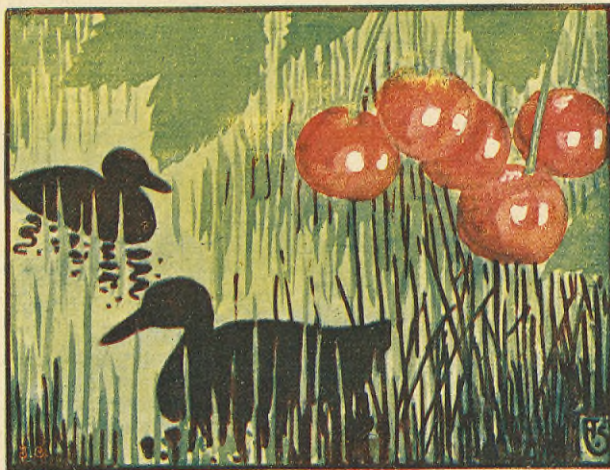
Åskregnet öser nu ner ur svartblåa molnen i zenith,
Byarna blåsa så barskt på de piskade fjärdarnas böljor,
Mänskorna fly uti skjul, de stänga då dörrar och
fönster,

fåglarna krypa i lä af de ristade björkarnas stammar,
fiskarna sänka sig ner förskrämda till djup och till
grynnor . . .

Då är det bardalek uppi luften, på jorden, i vattnet;
Sedan så lugnar det af; likt krutröken efter bataljen
Molnen de rulla sin kos, det blir klart, det blir stillt
i naturen,

Solen begynner igen att lysa, att värma och bränna.
Kötmånan dock, trots hetta och allt, har sina ljusare
punkter —

Andjakten öppnas igen, och bärtiden börjar med körsbär ;

Släpärter föras till torgs och så kommer det färsker
potatis.

Th! hvad det sockret går åt när syltningen börjas i
köken;

flugpapper köper man in, men flughåfven ses i
familjen;

Barnen de hålla kalas, ricinolja hämtas från staden:
Koleraryktet går löst så visst som amen i kyrkan:
Alla nu hålla diet, men herrarna hålla sig cognak.

Så blir det kuttrarnas tid, det kungliga segelsällskapets.
Och när ett skallande rop går vidt att eskadern har
kommit,

Då skall man sopa i saln; direktionen träder till
sammans.

Societeten ger nämligen bal för flottans officerskår . . .
Då säga gubbarna pass och jämkä sig ner på kastellet;
Drickande prata de strunt och minnas hur de varit unga.

Liksom en eftersläng på en bal så kommer augusti.
 Eftersommarn bär frukt på försommarns affallna
 blommor;
 Rågen står redan i skyl och hetet det gulnar så
 varligt,
 Erik han lofte med aꝛ och Olof han håller med kaka,
 Larsmässan kommer med päron i år men ej af de fina;
 Astrakaner man ser på gångarna likvisst som fall-
 frukt,
 hallonen höstas alltjämt, meloner och läckraste gurkor;
 Gurkor det är ju min frukt, min lif-frukt må jag
 bekänna;
 Själj jag har odlat dem bäst och lägger dem in uti
 burkar,
 Burkar af blågrönt glas från ett halfstops rymd till
 en kannas,
 Köpta från Kosta bruk, jag tror att bon är vid
 Munkbron.
 hasselnötter man ser på buskarna börja att mogna
 Nota bene man ser om det finns några kvar ifrån
 sommarn;
 Ekorren äter dem jämt, och pojkar äta dem gröna.
 Nu ränna svamparna opp som ogräs efter ett höstregn.
 Svamparna ätas väl bäst som färska men kunna
 och saltas —
 Stopp! ty nu vända vi om till augusti, augusti
 månsken.
 fyrverkeriet hör till regattan med lyktor och facklor.
 Ja, mina barn, mina barn — här stapplar ju gubben
 på målet —

Sommaren lider till slut och kvällarna börja att
skymma;

Komma så mulna dar, man sätter sig inne och fryser;
Och går man ut, man klifver i smuts, i sörja och våta,
Sinnets blir argt och tungt och saknaden kännes i
förskott.

Och ser man på, hos gammal och ung det vaknar
en längtan,
längtan till sta'n, till hemmet, till krogen och saknade
vänner . . .

Så är då sommaren slut, och man skiljes med vemod
från landet

Som från en sällare tid de lycksaliges öar och lunder . . .
Treuga Dei, Guds fred, i naturen har lupit till
ända,

fejdrätten börjar igen, med kiset, nitet och mödan:
Allt som är skönt och är ungt blir kort likt sommarn
i Norden.

SKÅLDEN.

Ordningen är nu hos mig att tala ett tal invid bålen:
Osökt jag bringar ett tack till notarien som sjungit
om sommarn.

Själfvaldt ju ämnet är, jag väljer då — hören, go'
herrar,

Kärleken väljer jag först, dess himmelska fröjder och
sorger.

Eros, den äldsta af gudarnas ätt, den yngsta af
mänskors,

Eros, det himmelska barn, som föds när en man ser
en kvinna,
född af en blixt som mötte en blixt ur ett ljungande öga,
född uti fejder som slöts i samtag för evigheter!
Eros min sång! I moll och i dur, i moll för det
mesta.

CHRYSÆTOS.

hvad vänta de tråkiga kråkorna
Därnere på höstlig hed?
förr var det bara råkorna
Som fällde i nakna träd.
hvad vänta de bråkiga kråkorna
Som stryka i hundratal?
Är det åtel och agn
På hemslagtarns vagn?
Eller ligger på strö
Ett djur, som skall dö,
Eller hålla kråkorna bal?

hvad vänta de bråkiga kråkorna
Därnere framför mitt hus?
De hänga i lindarna,
Och gunga för vindarna;
På nattkvist krağa de,
På morgonkvist flåğa de,
Och vänta att dager blir ljus.

hvad tjuta de svarta hundarna
I tobaksplantörens gård?
De luffa och leta i lundarna;
De hålla väl vaka och vård.
hvad sjunga de svarta hundarna?
De sjunga väl icke ut lik?
De sitta i klunga,
Och tjuta och sjunga,
halsarna sträckta,
Öronen stäckta . . .
Nosarna heta och torra . . .
Nu höras de morra,
När ugglorna börja sitt skrik.

hvad skrika de gula ugglorna
På tobaksladornas tak,
När rostiga flöjeln med bugglorna
Knappt håller i vinden sig rak?
hvad sjunger den rostiga flöjeln
Vid nattvindens sorgemusik?
Är det lik eller hvitt?
Gäller mitt eller ditt?
Är det sorg eller nöd,
Eller varslar det död?
Det är död, det är nöd, det är lik!

hvad göra de krokiga karlarna
Därnere på hedens snö?

De sätta väl snaror för hararna
Me'n marken ligger i tö.
Öranris bära de,
Störar skära de,
Ruska ut vägen,
Mäta ut stegen;
Vinterväg är det,
Brister eller bär det
Där bortnast på islagd sjö?

hvad göra de krokiga karlarne
Vid ingången till mitt hem?
Nu knakar porten i nararne
En snö-il slår den i kläm.
Karlarne strö
Öranris i snö;
flingorna falla,
Snöstjärnor kalla
Spåren fylla de;
Ner mylla de
Allt! Allt! Allt!
Hvit och bitter är snön som salt!

Slädorna komma, kuskarna skrika,
Lyktorna flämta, dagen går ut.
Karlarne bära, karlarne spika . . .
Sagan är slut! Sagan är slut!

Då gick ett skrik ...

Då gick ett skrik igenom trappors hvalf,
Det rungar öfver gårdar in i gränder,
Och vandrarn ut' på gatan skalf
Och stannade med knäppta händer.
Däruppe i en våning af det öde hus
Vid öppet fönster, öfver nakna träden,
En svartklädd man sig sträcker med ett ljus
Som om han ville lysa ut på heden:
Och med en dåres röst han ryter som ett djur,
Nyss sargadt i dess trånga bur:
Chrysaetos är död!
Och ropet kryper öfver snöig hed, och gråter
Tills det mot höjderna i norr dör bort,
Men skogen, som har lif, ger ropet åter,
Och svarar snyftande men kort:
Chrysaetos är död!

I tomma rummen ensam nu han irrar
Och tänder lampor, kandelabrar öfverallt ...
Ifrån salongens vägg mot honom stirrar
Porträttet främmande och kallt ...
han rasar kring från rum till rum och letar,
han söker hvad som icke mera finns,
Ett lönlöst sökande, som den förryckte retar,
Och hvad han letar icke mer han minns ...

han öppnar lådor, skåp och skänkar ...
från korridorn till köket kommer sedan turn;
han tittar under bord och bänkar ...
Till sist han stannar i tamburn.

Där hänger glömd en liten kappa
Med kragens skinn så sirligt nött,
Där rundad kind den pläгат klappa ...
Då vaknar minnet, ögat brinner rödt! ...

Och ut i natten ...

Och ut i natten på nersnöad hed
han springer och söker,
han går öfver diken och öfver led,
Me'n yrsnön kring honom röker!
Tag upp! Tag upp! har du spår?
I skur och i ur
han stapplar mot sten,
han snärjes i snår,
Och snötjockan står som en mur ...
Som en tjur han rusar mot vind',
han är blind, han är blek om sin kind
fast pulsarna gå! Gå på!
Gå på tå, eller sjunker du ner,
Och ingen dig ser,
Och ingen dig hör, om du ber, när du dör,

När du myllas i snöblommors bädd!
Är du rädd, min son?
Se himlen är svart som ett plån
Utan skrift, som en sten på en grift
Med ingen uti.
Stå bi! håll ut eller bli!

han hunnit fram till kullarna i söder,
Där unga björkar ibland lärkträd stå...
här vakna minnen, hjärtat blöder...
här arm om lif med henne plägade han gå...

Längst bort i norr — är det en febervilla?
han skymla ser det öde husets grå fasad,
liksom ett iltåg på station står stilla
han ser sin vånings fönster i en upplöst rad!

Och han ropar:

När skall tåget gå?
hallåh! — hallåh!
Är det bröllopståg?
Var det bruden jag såg,
Min majbrud i fjor
I grönt och i hvitt,

I siden och flor,
I grönt och i hvitt
Som den blommande hägg
Därute mot vägg?
I solen jag satt med sol i mitt sinn . . .
Det var då! Chrysaetos var min!

Och han sjunger:

Sommardagar, ljumma vindar,
Blåa vågor, varmgul jord,
Murgrön sig kring stugan lindar,
hängar öfver dukadt bord.

Ut på hafvets långa vågor,
Simma vi nu arm vid arm,
Svala hafvet släcker lågor
Solen tände i vår barm.

När du steg ur hafvets sköte,
föll jag för din skönhet ner:
Väl förlåtligt om jag skröte —
Nemesis dig icke ser!

Chrysaetos! . . .

Chrysaetos, Guldörn, i ditt gyllne öga
Såg jag soln gå upp den sista gång . . .
När vi möttes öfver molnen i det höga
Lockade jag ner dig med min sång . . .
Ur din vinge röck jag då en penna,
Uti guldbläck se'n jag skref
Sångerna du känner — från Gehenna,
Som vårt paradys ju blef!

Sommarafston . . .

Sommarafston, stillt i vinden,
Ifrån bokars gröna ljus,
Sol i ögat, sol på kinden . . .
hemåt till vårt murgrönshus . . .

Eftersommar, tyst i skogen,
fåglarna ej sjunga mer,
När som blomman först är mogen,
falla bladen på er ner!

*

Guldpuddran vid järnkällan,
Kopparormen under silfverlind,
Det är huldrans gåta!
Det är din och min!

Medan minnena vra . . .

Medan minnena vra som barvinters snö
han tränger allt djupare in i skogen,
Men skogen tar slut, han står vid en sjö
Där fåror skönjas efter stora plojen —
Vintervägen är ruskad rak som ett streck,
På sidorna kantad med stubbade granar;
Men öfver vägen går en strimma af bläck . . .
han stannar modfälld och spanar.
Då hörs från mörkret ett plaskande, ett dunkande,
Ett pustande, ett stönande, ett klunkande,
Och så ett tjut, ett fasans utan slut.
Ut ur mörkret rusar
En svart och röd koloss
Isen gungar, vattnet brusar,
De böjda granar med hvarandra slåss.
Isflaken knäckas som rutor,
Bitarna klinga som glas,
Musik som ur tusende lutor
Af en jordbäfning slås i kras.
förbi som en sårad hval,
Går ångarn, flåsande stenkolsröken,
Begrafver allt i spallvägens dal
Och skummet dansar som hvita spöken.

När soln går upp . . .

När soln går upp öfver isfält blått,
Då komma de krokiga karlarna

I harmonier mörka, skrikande,
Men den som spelte såg jag blott från ryggen,
Och hur hans hufvuds skugga rörde sig
På noterna han hade framför sig.
Och noterna jag lade märke till:
På afstånd deras svarta kryss och bågar
Sig slingrade ihop till ansiktsdrag,
Som liknade fullkomligt mina gästers.
Ju mer han spelte, desto flera människor
Jag såg i rummet radas opp
På stolar, soffor, bord och hyllor!

Nu blef det kvast, och någon öppnar dörren,
först till tamburn, och där var mörkt;
Se'n öppnar någon annan ut till farstun;
Och där brann gasen, hvitt men matt,
Och sken på golfvets svart och hvita rutor
Som liknade en schackspelsbräda.
Därbakom slingrade sig trappans snäcka
Med ledstång af mahogni, rätt förbi
Det smala farstufönstret midt i fonden.
I trappan stod en hög och smärt gestalt
Orörlig, mörkklädd, tätt beslöjad;
hon lutade sig ner som böjd af sorg,
Begrundan eller djupaste förtviflan...

Mitt öga skärpt af lusten till det nya
Nu tränger med sin blick igenom farstufönstret...
Där ligger gården mörk, men öfver den

På andra sidan syns en upplyst våning . . .
 Damastgardiner, lyxartiklar, dyra möbler,
 Och matsal med ett präktigt dukadt bord
 Blott två kuvert, men allt af silfver,
 Det mindre tillbehöret var af guld;
 Paeoner och syrener i japanska vaser,
 Serveringsbordet dignade af allt
 hvad haf och skog och trädgård alstra;
 Men ingen mänska syntes till.
 Min blick, som trängt ditin, blef till en tråd,
 Och på den tråden drogs jag efter,
 Jag, hela min person, jag själf,
 Och var på ögonblicket in i våningen!
 Jag stannade i matsalsdörren, bländad,
 Men rädd som om jag gjort ett inbrott.
 Jag såg på mina usla kläder,
 På min gestalt — och mina kryckor . . .
 Skadskjuten kråka tyckte jag mig lik . . .
 Med benen slängande inunder vingen.
 Jag skämdes så jag grät . . . En dörr slogs opp
 Och från salongen nu en kvinna trädde ut;
 Och det var hon från trappan . . .
 Men brudklädd, strålande af ungdom,
 Af skönhet, godhet, barnsligt själfbehag.
 Hon räckte handen, sägande med blicken,
 Nu är du min, och jag är din.
 Jag föll på knä och kände i ett ögonblick
 hur usel, hur ohjälpligt usel som jag var,
 Ovärdig att af kvinna älskas.
 Hon log och bjöd mig stiga upp.

Jag reste mig, och tänk, där stod jag ung,
Och frisk, ej mera krympling!
Har du af lycka gråtit, öfverlycka,
Då själen sväller ut, förstoras
Och sänder tacksamhetens känslor ut,
Oändligt ut, långt bortom stjärnorna,
Och längre, ty där finns ej gränser?
Nåväl, jag satt vid bordet med min brud.
Allt var mig till behag, och ord och tankar
Vi födde hop och buro fram,
Jag fann mig gnistrande af kvickhet,
Ibland vi lyfte oss på tankens vingar,
Ibland vi sökte djupen, sakens kärnor;
Värld och natur, de dunkla mänskoöden
Vi tolkade som ur en öppen bok...
Det var ett bröllop där två själar vigdes...

Emellertid jag nämnde att hon var fullkomlig
I skick och sätt och icke minst i dräkt.
Likväl i allt det sköna fanns en smaklöshet
Som retade mitt öga hela tiden.
Där satt en bandstump, nämligen en röd
Förarglig bandstump på den högra skuldran.
Jag återhöll mig länge, gjorde våld på mig,
Men plötsligt under talets gång, min hand
Ej längre kunde styras, och jag grep
Det röda bandet tanklöst utan ondska...
Men då, med ett, förvandlades min brud,

Ett ansikte så grymt som väl Gorgonens,
 Där hvarje linje blef en liten orm,
 hon visade när masken kastats,
 Och med en röst, en nattvaksröst hon hväste:
 "Jaså, du är en sådan, en pedant
 Som kriticerar när du skall beundra?"
 — "Nej", svarte jag, "men jag dig vill fullkomlig,
 Och syns en fläck, jag vill den taga ut."
 Och hon: "Du fläckuttagare, gå hem till ditt,
 Behagar jag dig ej, så får jag andra!"
 — "högst sannolikt, gå bara ner på gatan!
 Där får du många andra, aldrig mig."
 Nu började en ordstrid utan ände,
 Och ej den ena fattar hvad den andra vill;
 Ett stormgräl utan mening, utan syfte
 Sig spinner ut och artar sig till strid...
 Jag tyckte att vi grälade i dagar, veckor,
 Ja åren gingo, ljusen brunno ner,
 Och soln gick upp och månens skiften
 Så fort hvarandra följde som sekunder...
 Ibland jag vaknade, men somnar genast om,
 Och drömmen började igen som grälet.
 Vi stredo slutligen, och se'n vi gräto
 Så bittert öfver vår förnedring...
 försonades och smektes, svuro kärlekseder,
 Och så vi grälade igen och stredo...
 Då skrek jag högt: "finns intet slut,
 finns intet slut på detta helvete?"
 Det fanns ej slut; och hvarje natt förnyas drömmen,
 Som blifvit mig liksom mitt andra lif!

KOMMUNISTERN I SKÅGGA.

Trampande trampade spår jag följer den gode notarien,
Endast en lärning jag är af vår skaldekonsts vördade
fader,

Stjernhjel, som först och som bäst har sjungit på
renaste svenska.

Uti hexameters gång, den seffota klassiska versen,
Teckna jag vill två bilder i smått ur den svenska
naturen.

RÅGEN RYKER.

Rågen ryker i morgonstund och på böljande ågen
Sunnan hon brisar så ljum, små kårar vattra på ytan;
liksom af mjöldamm en slöja där står och vaggar
för vinden;

Blommornas bröllop den blygsamt har dolt som
Jupiters famntag

Doldes i moln — och det årliga undret nu sker i
det dolda.

Doft som af ungsvarmt bröd sig sprider i morgonens
brisar;

Endast en susning, en skälfning har gått genom
rasslande stråen;

Så blir det stillt; och när slöjan dras ifrån gungande
grödan,

hemligt det hemliga skett, men undret det röjes i tecken.
Buden den godes gåfva är bröd; ini rågblommans
skärmfjäll

Skönja du kan ju dess gagn, det nämns signatura
 rerum;
 Skurna af konstnärshand de nättaste små modeller
 hänga ur blommorna fram och visa oss bagarens
 redskap.
 Ungsraka, spade och nagg, med kasten, viskan och
 knifven . . .
 Detta ett barn mig har lärt, jag begär ej tros af
 de stora.
 Åkern har intet hägn, den ligger ju öppen i marken,
 Utsatt för flygfän och kryp samt maskarnas härjande
 skaror.
 Hvem gaf väl grodden dess skydd, hvem värnar strået
 i växten?
 Ogräset just det är till att fördrifva det skadliga fratet:
 Sänghalmens döfvande lukt, kamomillens kryddiga
 dofter,
 Surkullans vidriga stank, den giftiga blåsporrrens
 dunster,
 Prästkragen själf, och blåklinten, sökta till mid-
 sommarskransar,
 Lönliga krafter de ha, ty aldrig de röras af prfät.
 Alltså den fridlysta säd af de kraftiga örter är skyddad,
 Skyddad som kläder mot mal af den beska, den giftiga
 malört.
 Men, när som råttor och möss, samt sparfvarnes
 strykande skaror
 Komma i härjande hop att röfva på gården och tegar,
 Kornknarren skrämmer dem bort med sin harskramlas
 skärande skrällar;

Osynlig själf med sitt arp och sitt knarp han är
känder af alla;
Ingen dock sett hans flykt och ingen har sett när
han kommer,
Oflygger född, men flyttar likvisst som de andra om
hösten.
huru han flyttar, ej än de lärde kunnat förtälja;
Osynlig för han sitt lif, försvinner och kommer tillbaka:
Kornknarrn är gårdenas vakt, han ensam är åkrarnes
vätte.

ÄNÖSLADAN.

Gick du en högsommardag mellan blommande ängar
och gården,
långt ifrån gårdarnas hus, att söka de ensliga stigar;
Öfver en gårdsgård du klef som brakar tillsammans
och skrämmer
Zig-zag-bandad en orm, som rinner tillbaks i ett
törnsnår.
Törnskatan strax flyger upp, hon schäcker, gäcker
och gväär.
Skogsbrynet följer du åt, af ormbunkar kantadt och
enar;
Kortsnaggigt gräs, en älfdans med svamp och en
slätterblomma;
Kastar dig in på en stig med furornas blanknötta rötter,
Glänsande barr som dofta af harts och som slinta
för foten;
Myrstack vid går-tallens fot som en mila de byggt
sig, små krypen;
Blåbärsgiset står mörkt som myrten; den hvita Pyrolen
Blandar sig in lik orangens blom uti brudens krona. —

hackspetten hackar sitt hål, och grönsiskan högst
upp i toppen

Utaf en mastträdsfur hon bygger på sviktande grenar;
Skogsdufvan ropar sin nöd som en kvinna ropar i
barnsnöd.

Mäktig är skogen och mörk när som heligt allvar
den rufvar,

Liknar en tänkares rum som med tunga och gröna
gardiner

Stämmer ditt sinne till flit, till tankemöda och andakt.
Men se, nu ljusnar det opp, en skogsfälla öppnas
för ögat;

Stubbarna stå där på rot, vid rötterna väger det
smultron,

Och ini mossornas bädd syns skyddad den späda
Linnean,

Persikoröda små klockor som dofta af mjölk och af
mandel,

fin som en kammarduksnål i grönskande sammet
är stucken;

Stängeln står rak som ett strå, så nätt, så sirlig, så
pyntad.

Vallvägen vindar sig in i granskogens dunkel ånyo,
Svartare stammarna stå; en skogstjärn syns i en sänka,
Näckrosor hvita som vadd sig resa ur djupa vattnet;
Bröllopet hålla de här i luset, i solen, i luften,
Sedan de djuka ner, för att gömma i äfjan sin smärta.
Kort som en fröjd är ju älskogens tid uti hela naturen,
Börjar i himmelens sky och slutar på botten af
sumpen.

Dillande vägen hör upp, som ett ljushaf öppnar sig
ängen ;
Blommande klöfveräng, den doftar likt hallon och
honung
Väplingar, röda och hvita, af bin och af humlor
besökas.
Ängen han sjunger. Stå still, och hör på sångarnas
körer ;
Är det dig ej, när du lyss, som om blommorna
själfva de sjöngo?
Blomstersång, blomsterdoft blandas ihop med vinden
till välljud,
fattlig allenast för den som löst sig ut från ett samlif
Under förkonstlingens flärd och födts på nytt af naturen.

Följer så renen du åt, vid diket bygger en lärka ;
Klöfvergärdet är slut, och ängsmarken sträcket mot
hagen ;
Slätt som ett golf den ljufliga ängd med aspar och
ekar,
Gårdsplanen lik, den ligger i hägn af källhagens
gårdsgård.
Ensligt där synes ett hus, ett grått, ej olikt ett tempel ;
förhallen bär på det resliga tak af virke som grånat ;
fönster ej synas där ; där bo hvarken djur eller
mänskor — — —
Ensamt det står för sig själf, af ensamheten en
sinnbild,

POSTMÄSTAREN.

Eja, nu är det jag; hur skall jag arme mig reda?
Ej jag flygger är född, jag kryper varligt på jorden,
Klättrat likvisst en gång så högt som ett tak på en
lada,
Lyddes till flöjels sång, den var rostig den liksom
gubben,
Gubben som sitter hos er och knarrar, tutar och
joltar.
Alltså då utan pardon — — — om anspråk vill jag
ej tala.

FLÖJELN SJUNGER.

Det sitter en flöjel på ladans tak,
Tobaksladans . . .
han sjunger bara rakt på sak
Vid nordlig vind . . .

I frost,
Med rost-
igt gap;
Skrap;
Skrap;
Det är en drake
På en hake;

hvasa tänder ;
Vinden vänder.
Dip ;
Rip ;
Lip ;
Lipa,
Stripa
Bladen.
hva sa' den?
Tobaksbladen.

Åla ;
Mala ;
Snus ;
Kardus ;
Karduser
förtjuser
Magistern.
Gardister ;
Sprit,
Split
Plit
På baln!
Korpraln!!!

Mästarn,
Tobaksmästarn
På lur,
ur, ur, ur,

Ursinnig,
finnig;
irr, irr, irr
Klirr;
Klirrsporre;
Orre,
Rus,
Sinkadus,
Kris — — —
Polis!!!

Det sitter en flöjel på ladans tak,
Tobaksladans.
han visar stundom mera smak,
Vid sydlig vind.

Höst,
Tröst!
Trösta mej!
Brösta dej
Ej!
Järn brytes,
Ljus snytes.
Du hoppas —
Du snoppas.
Draken
På haken

hvislar,
Gnislar
Tänder;
Bänder.
Vicka
Dricka —
Err, err, err,
Spärr —
Spärras?
förvärras
Slit, slit, slit.
Än en bit.
Vånster, höger,
Kostig, tröger,
Norr och söder,
Sorg och döder.
Lip,
Lip!

TULLFÖRVALTAREN.

Det sämsta kommer till sist, och narren skramlar
med skallran,
För det barnet som grät. Att skratta förlänger
lifvet.
Alltså min fåglalåt som jag hört i min barndom i
Skåne!
Där min vagger har stått, och visan jag lärt af min
dadda.

NÄRTERØALENS SÅNØ.

Ih, ih, ih, ih, ih! Var de' vi? De' var vi!
Vi var de'! Oj, oj, oj, oj, oj, oj!
Titta, lullan, lull-lull-lull-lull-lull — var de' vi?
Ih! Titta! lullan; den girar, arrrrrrrrrr-itz!
lull-lull-lull-lull-lull! Var de' di? Titta!
Sir'u, sir'u, sir'u, sir'u?
Dadda! — Dadda! sjätt, sjätt, sjätt, sjätt, sir'u, sir'u!
Nappen; napp, app, app, app, app, app!
hvit, vit, vit, vit, vit, vit, sir'u lillan!
Tut, tut, tut, tut, tut, tut, sat'n, sat'n, sat'n si!
lip, lip, lip, lip, lip, lip, ih!
Så, så, så, nå, nå, nå, sa', sa', sa', sa' nå!
Ji, ih, gub, gub, gub, gub, gu'hjälp, dadda aitsch!

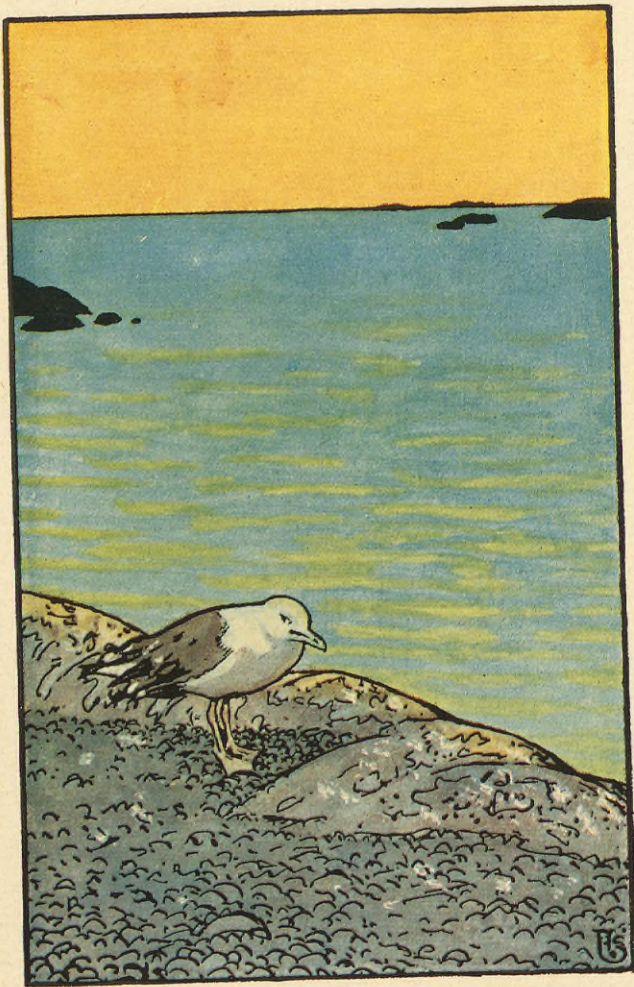
SKÅLDEN.

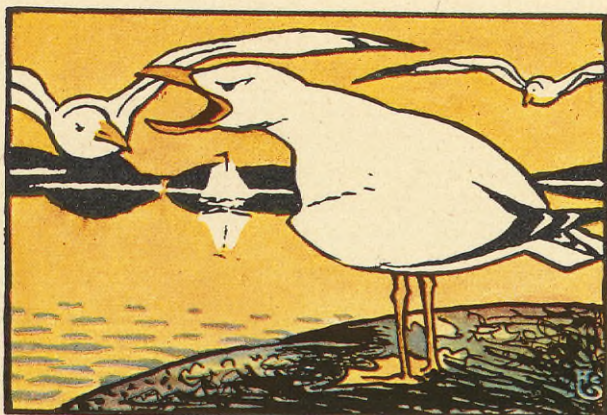
Gillet är slut, vår trefaldighetsnatt är lyktad i gamman;
Kyrkårets helgfria del nu börjas ju enligt kalendern,
Denna skall räcka till jul; mig synes det dock som
en villa
Sommaren själf är en helg, en helg som varar i
månar.
hvila från id och från strid, med gudstjänst i fria
naturen;
Söndagsfriden han rår i sinnet, och söndagsfröjden
Njuta vi alla dar, så många som finnas i veckan.
Natten har flyktat, i går var det lördagsnatten;
Dårsolen tändes igen, och sabbat ringes i fjärran;

Ringa den in till vår helg, vår sommar, vårt landt-
lif i sämja!
Skiljas vi nu, så råkas vi se'n, vi ses alla dagar.
Därför icke godnatt! Vi hälsa hvarandra godmorgon!

VID SISTA UDDEN

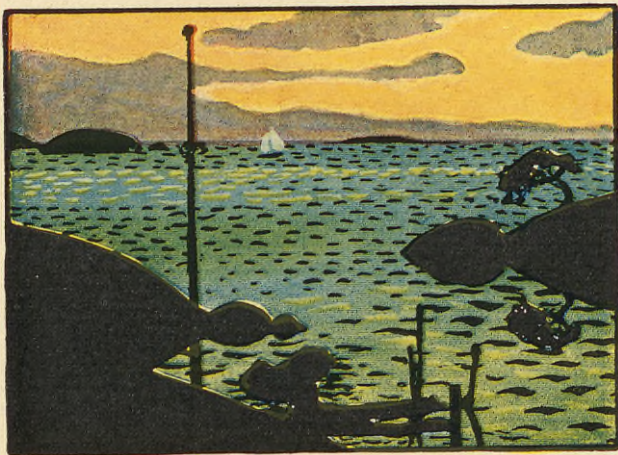
1.

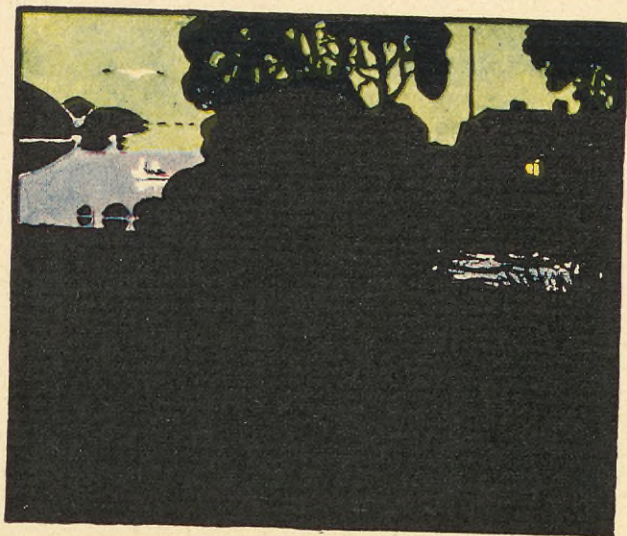
Vid sista udden på hvitnad häll
En villa reser sig grå och förfallen;
Dörrarna stå öppna en blåsig kväll;
Det spelas på flygeln därinne i hallen.

En okänd seglare ligger i fjärden på slag,
Ensam vid ror och med skoten klara;
I seglet han hör, när det går öfver stag,
En strof ifrån flygeln, en enda bara.

Så är det tyst; men han lyfter sin hatt —
Och sänder tillbaka ett tack med vinden,
Och hon därinne, hon får det fatt —
Det var som en kyss af en okänd på kinden.

Där fannades de i en skön sekund;
I mörkret höljda de gåfvo och togo;
De hörde hvarandra aldrig från denna stund —
Och sågos ej heller till dess de dogo.

2.

Det är natt och vindstillt se'n solen gick ner,
I halfljus på udden en trädgrupp sofver vid räcket,
Dagens fåglar man ser ej mer,
Och böljorna lagt sig inunder halfgröna täcket.
Då öppnas dörrarna till villans hall,
Och lösta löpa de ut, de bundna ljuden;
flygeln sjunger, och tonernas svall
Det väcker natten, som sofver i rosiga skruden.

Nu går en krusning på hafvets spegel,
I träden susar det som i ett segel,
En båt, en hvit där glider ljudlöst fram,
Två, många, inunder stranden;
Ljusklädda mänskor i båtarnas stam
De lyssna i andakt med åran i handen.

Då vakna fåglarna på holmar och skär!
Där komma måsarna på hvita vingar,
Tysta spejande, från fjärran och när;
De fälla på vattnet som gungar i lätta ringar.
Och strandens ärlor de stå på stenarne;
Åkerns sparfvar de komma från renarne,
Skatan från skogen och kråkan från trädan,
Stumma, undrande först, men sätta sig sedan.

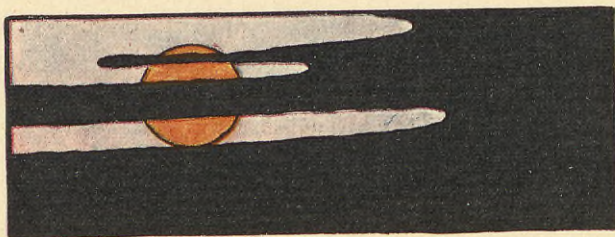
Upp ur djupen fiskarnas fylkingar dyka,
Gäddan slår slag i brynet och löjorna stryka,
Gyllene sarfven och silfverne mörten vid bryggan,
Vanda att lyss blott till summande myggan,
Stanna med öppna munnar i stäm för att höra,
hvila på fenorna, rädda att störa.

Nattfjälrar dansa i rungande ring till musiken,
Vassarna buga och alarne niga i viken;
hela naturen har vaknat och lyss;
Klippans glimmer som ögonstenar
Tåras af daggen, som stenar lenar;
Berget gråter vid tonernas kyss.

*

I sommarhimmelens blåhvita vas
Är stucken en stjärna, stjärnblomslik, en enda,
Och månens rundel i sin sista face
han väntar att få höstens lampa tända —
Då hörs i stranden svall af våg på våg,
När flygeln klingat sina sista toner;
Ett böljeslag från ångarn ingen såg,
Ett eko kanske ifrån andra regioner.

Då lyfta fåglarna och skygga fly,
De stumma fiskarna till djupen sig begifva,
Och allt blir stillt, en enda nattlig sky
fälls ner och döljer månens röda skifva.

3.

Hvem går i villans hall i natt, i natten?
På gnisslande tilja, på skrikande spik,
Och spejar ut öfver svartnade vatten?
Hvad trampar din fot, Du bleka lik,
Din lilla fot, så lätt, så nätt?
Så ungt, så tungt, så tätt
På hjärtan trampade förr din klack.
Ack!

Hvi sitter ensam du i halln i kvällen
Och spelar på flygeln med skälfbande hand,
Att villan skakar på blåsiga hällen?
Du hvita fru på ensliga strand?
Ur flygelns svarta sarkofag
Står upp ditt sorgsna jag.
Din sorg åt andra ger glädje dock,
Dock!

HOLLÄNDARN

FÖRSTA SÅNGEN.

På sjunde året jag seglade utan mål
I vattenöknen, och flydde de lockande stränder.
Ett jul-ljus såg jag ibland, ibland ett midsommarsbål
I fjärran vinkar från okända länder,

Dock aldrig ett blomster såg jag, aldrig ett träd,
Ej gulnande åker, ej grönskande ängar;
Men blickade jag i det mörka djupet ned,
Där gungade alger på milslånga sängar.

Därnere var min sommar och där var min tröst;
På solen såg jag när dagjänningslinjen gaf våren.
De rörliga stjärnor förkunnade det var höst;
När det blef vinter jag kände på ärrade såren.

På sjunde året — så lydde mitt ödes dom —
Jag vände stäfvon mot närmaste stranden,
Och bannet som slungats från själfva Rom,
Det satte mitt skepp med manskap på torra sanden.

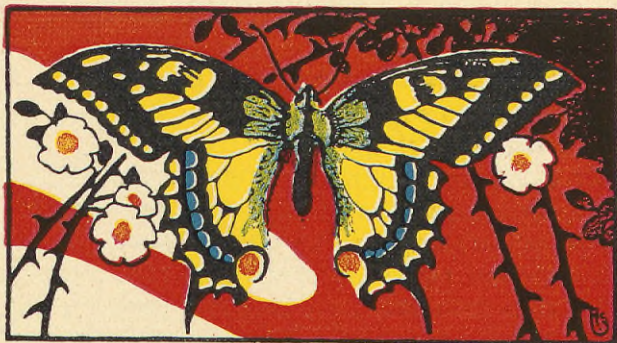
En natt jag landsteg på kusten; kom in i en stad,
Jag mötte en pilgrim på torget vid katedralen;
han talade till mig — jag mins hvad han sad' —
Inunder madonnan vid stora portalen.

'Min son,' han talte, 'lidandets tid är när;
för sjunde gången du närmar dig präfnings fador.
Det ljufvaste, det skönaste som jorden bär
Skall ånyo rifva ditt hjärta i blodiga trasor.

hvad batar tvekan? Makter ha så befallt;
Du spottat åt hafvet och knutit mot himmelen näfven,
Nu får du böta ditt högmod, och hundrafaldt —
hos Omfale som slaf skall du sitta vid väfven.'

han räckte handen, drog mig in i en gränd,
Och förde mig under ett hus vid Mariebrunnen —
Där stod en kvinna... Alltnog, min låga blef tänd,
Och innan jag ryggat, min munk var försvunnen.

ANDRA SÅNGEN.

Hvad är det? hvem är det?
Ett mänskobarn i hvita slöjor,
En chör af linjers harmonier
Som under slöjan röjes.
Ett världssystem i smått,
En afbild af den stora Kosmos!
Se höftens väldiga parabel, lik kometens bana,
Som leder ut i rymder anade, ej kända...
hon vänder sig, och sträxt jag ser
De samma linjer ändrade till half-elipser,
Som bilda jordens lopp kring solen,
Och som tillsammans forma ägget,
Ifrån hvars brännpunkt skötets radier löpa ut. —
från skuldrorna till ljumsken tecknadt står
Det helga hezagrammet,
Den härliga Orion lik på stjärnehvalfvet,

Där bältet är markeradt genom nafveln,
 I hvilken himmelens ekvator löper fram,
 Och hvilat nedtill på den sfäriska triangeln
 Af tre konvexa bågar bildad;
 En tryckt kupol på templets tak,
 Det tempel som åt Moderskapet blifvit helgadt!
 Och ofvan, bålen med ett pirrvarr af små kurvor
 från solens krona och från månens skärör,
 Där bröstens tvenne hemisfärer äro jorden.
 Se knäets molnfläck lånt från Vintergatan
 Och vadens smäckra båge, lik
 En kastad kropp i rymden!
 Ja, fotens hvalf och ågelns rundning
 Och armens svällda kurvor,
 Allt går från sfären ut:
 En symfoni i sfärers harmoni;
 från sfären och från käglan,
 Ljuskäglan sänd af själfva solen ut!
 Så blef du, kvinna, skapt af ljus från himlen
 En skaparns afbild i hans skapelse,
 Af bitar lånade från Universum.
 Och därför är du allt!
 Allgifverskan,
 förutan hvilken jag är tomma intet!
 Men himlabarn! från jorden,
 Ifrån naturens alla riken danades
 Det fina stoftet där din ande skulle bo.
 Ditt öra fick af snäckan och af musslan formen;
 Din mun en blomma lik med honungsgropar,
 Dess grundform dock en stoma hvarmed väkten andas.

Kroklinjen i din näsas vingar
Du ser i vinets och melonens klängen.
Åt dina tänders pärlemor gaf fiskens fjäll dess form.
Ditt öga är en ädelsten, blå som safren, svart som
onyx,

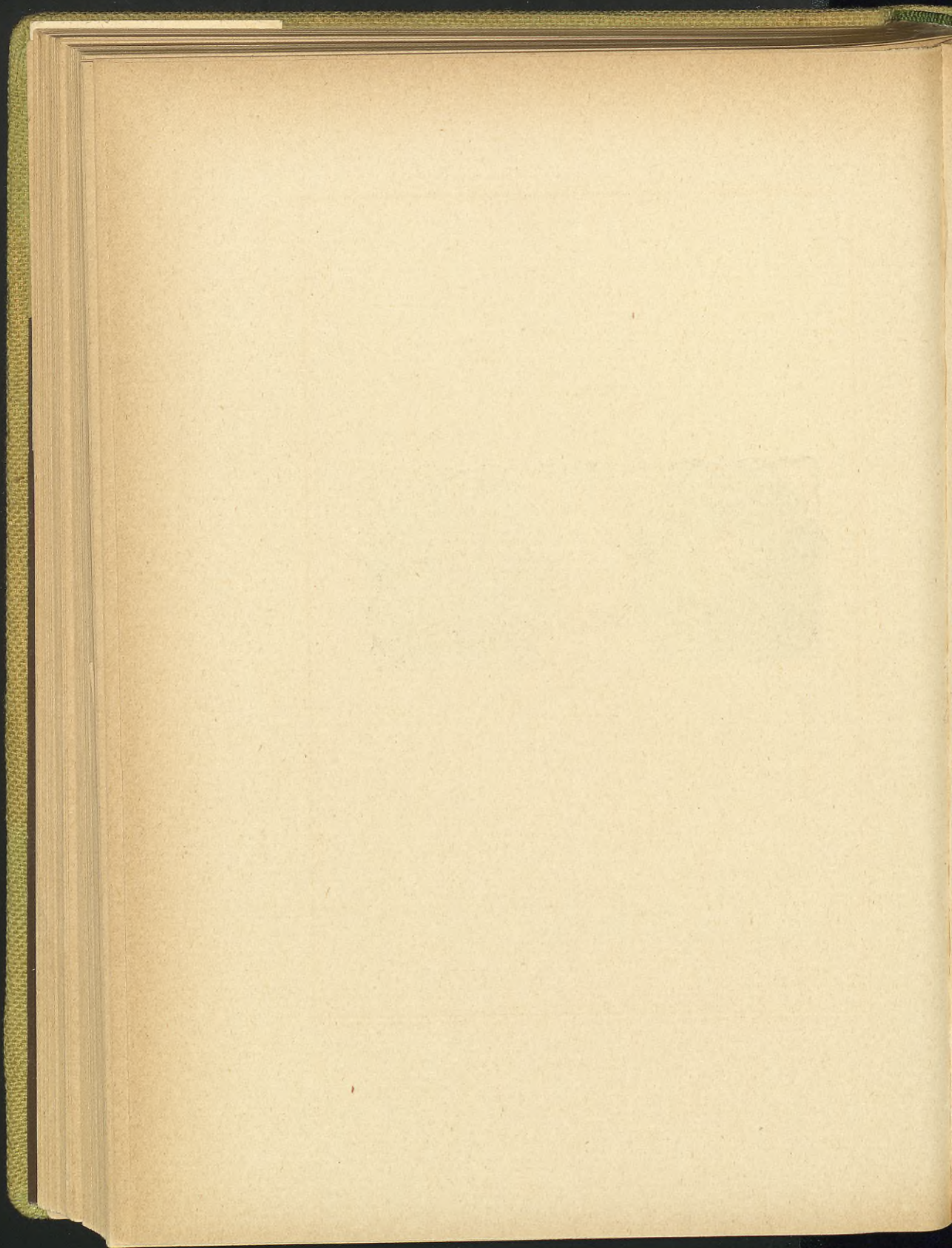
Kan äfven vara brun som en agat.
Och stenen fattad in i skalet,
Det hvitblå skalet af en dufvas ägg,
Som hvilar i en bädd så näpet kantad
Af svarta fanet från en hägers fjädrar.
Hvad skall ditt hår jag likna vid?
Den vilda hästens mahn, nej purpurnäckans byssus,
Nej, blåa hafvets finsta alger,
Och ängens praktgräs, svingeln, gröet,
Mest pampasgrässets lummiga ägrett!
Har silkesmasken spunnit det till lakantråd
Att kläcka fjärlar i?
Har spindeln spolat denna trolska tråd
Att fånga gyllne flugor med?
När Uranos i ur-jord gräfd
Och Gåa, modren-jorden spann,
Det blef till dina lockar, Eva,
Den första brudens slöja
Och den lillas svepning!
Med dem du torkat dina tårar
Med dem du dolt din blygsel,
När du ur paradiset gick
På världens törneväg.
I skuggan af dess friska skog
Du hvilar dina stackars trötta ögon,

När nålen ur din hand vid dagens slut du fällde,
När sjuka barnet tagit dina sista krafter
Och druckit ut ditt hvita blod
Ur bröstens alabasterskålar!

Äck, äfven jag har hvilat uti lockars skugga
Vid moders sköte och vid makas barm
En gång — de voro ljusa, lätta
Som vårbjörks späda årsskott;
En gång, de voro svarta som cypress;
Som gissel flätade af slanka ormar
De slogo mig i ögonen;
Och väfdes till en tagelskjorta
Som jag fick bära, under det jag svalt!
O hulda gissel — — — — —

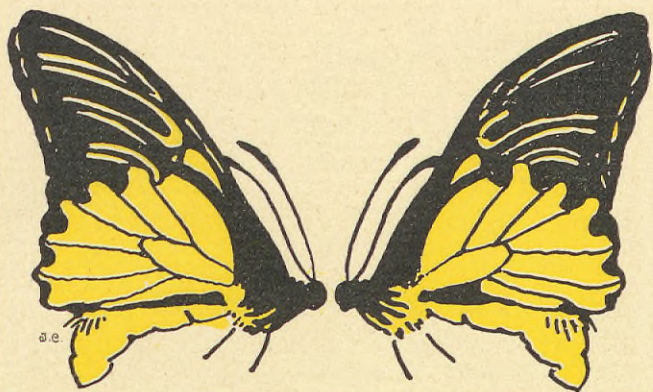

ATHASVERUS

Ahasverus, upp och vandra!
Tag din ränsel och din staf;
Ej ditt öde liknar andra,
Ty dig väntar ingen graf.
Vagga fick du och en början,
Men du får ej något slut,
Evigt skall du trampa sörjan,
Många skor få nöta ut.
Me'n du väntat på Messias,
Tiden gått dig helt förbi;
Tror du än du skall befrias,
hoppas du på amnesti?
Eller vill du som Elias
I levande förlossad bli?
Ut på stigar, ut på vägar
Ut ur dina varma rum;

Lagdt för fädot din tegar,
Störtadt som Kapernaum
Är ditt hus, och hemmet härjadt
Maka, barn sitt afsked sagt;
Intet efter branden bärgadt,
Tomt och tilja öde lagdt.

*

Spring upp på tåget med ränsel och staf
Men se dig icke tillbaka.
Välsigna honom som tog och gaf
Och lärt dig konsten försaka!
Där står ingen frände och ingen vän
Att vinka dig lycka på färden!
Hvad gör det! Dess lättare se'n
Att göra språnget ut i den kalla världen!

Och tåget rycks loss från bangårdens kä,
En rullande långa med hus af trä,
En vandrande by med folk och få. — —
Där är post och värds hus och magasin,
Och sofrum bakom de tjocka gardiner.
Nu rycker den fram som en stad på hjul,
Oemotståndligt! Den går genom väggar,
Den slinker igenom berg som ormen i skjul,
Den går på vattnet, och eldhästen gnäggar;
Den tar ett landskap med sjumilasteg;
Ett konungarike är närgårdsväg — —.

Men landet tar slut, man står vid hafvet —
Nu, Ahasverus, släpper du land,
Och allt som förr dig vid lifvet band,
Det ligger bak synkretsen djupt begrafvet.

*

Se skyarna hur tunga de gå
Och sjöarna de svallande,
De stigande, de fallande,
Där foten intet fäste kan få
Och ingen hvila mer du kan nå.
Ej dag, ej natt, ej sofvande, ej vakande;
Än upp, än ner, än hit och än dit,
Allt under sus och gnissel och knakande,
I rep och timmer, bultar och nit.
Tortyr för kropp, tortyr för själ,
Ett pinoredskap på vattnet flytande.
Bekänn din skuld och tänk på ditt väl,
När du hör bränningens rytande!
Då är ej långt till räddande strand,
Du tror! Men skepparn fruktar för land
Och lägger bogen rätt ut i sjöarna;
han flyr den sökta frälsande hand
Och vänder rygg till de lugna öarna;
Ty falsk är sjön, men falskare kust!
När medvind blåser med lif och lust
Då har du att vänta den hårdaste dust. —
Till hafs! Lägg ut på det gröngråa fältet,
Där skeppet plöjer och regnmolnet sår,

Men intet väger i plogens spår
Och ingen bor under himlatältet.
I dag det liknar en presenning sydd
Till värn mot regnet som alltjämt ökar.
En ann skulle mena den är till skydd
För himlens blå emot ångarnas rökar,
Mot jordens damm och flugornas prickar,
Eller som skärm mot de ondas blickar.

*

Ahasverus står i stäfvén,
Spanar mot den gråa vägg,
Ögat däfvet, knuten näfven,
Munnen hvass i hvitnadt skägg. —
Inga syner ser han hägra,
Minnena ha slocknat ut,
hoppet själft det synes vägra;
Lefva måste han i nu't,
Detta nu som är en plåga,
Utan mening, utan mål,
Svarslöst som en galen fråga,
Dödt som flintan utan stål.
Ut i gråa intet stirrar
Vandrarn fängslad på ett däck,
Mattslö ner i djupet stirrar,
Känner sig som dränkt i säck.

ВАРՅԱՐՈՒՄ ԵՎ ԵՐԿՐԱԿ

Vargarna tjuta på Skansen,
Isarna råma på sjön,
furorna knaka i backen,
Tyngda af första snön.

Vargarna tjuta i kölden,
hundarna svara från stan;
Solen gick ner efter middan,
Natten börjar på dan.

Vargarna tjuta i mörkret,
Gatornas lyktor sitt ljus
Sända som norrsken i höjden
Öfver de hopar af hus.

Vargarna tjuta i gropen,
Nu de få blodad tand,
längta till fjäll och urskog,
När de se norrskensbrand.

Dargarna tjuta på berget,
Tjuta sig hesa af hat,
Mänskorna gaf dem för frihet
Tukthus och celibat.

*

Vinden hvilar, stillhet råder, stadens tornur slagit
tolf!

Tysta slädarna på föret glida som på bonadt golf.
Sista spårvagnsklockan klingat, ingen hund på gatan
hörs,

Staden sofver, lyktor släckas, ej en kvist på träden rörs;
Nattens himmel svart som sammet hvälfver sig oändligt
djup.

högt Orion svärdet svänger, Karlavagnen står på stup.
Eldarna i spisen slocknat, blott i fjärran står en rök;
Ur en skorstensobelisk den stiger som utur ett jättekök;
Det är bagarn, som om natten reder oss ett dagligt
bröd. — — —

Röken stiger, blåhvit, lodrätt; men — just nu den
färgas röd.

Det är eld!

Det är eld! Det är eld! Det är eld!

Och ett rödglödadt klot stiger upp som en måne i fyllet;
Och det glödande rödt går i hvitt och i gult och slår ut
som en solros ur hyllet.

Är det soln, som går upp bland de kolsvarta moln
utur husmassors haf?

Där hvart tak är en kam på en våg, som är svart
lik en graf.

Nu står himlen i brand, hvarje torn och kupol uti stan,
hvarje spira och stång, hvarje gränd hvarje prång stå
så ljusst som på dan!

hvarje kabel och tråd utaf koppar blir röd som på harpan
de lågstämnda basar.

På fasaderna ses hvarje ruta i eld och de snötäckta
skorstenar lysa som kasar,
hvarken sol eller måne det är! Ingen lusteld beställd!
Det är eld! Det är eld! Det är eld!

Men på berget, som nyss uti nattmörker låg, där är
ljusst, där är lif.

Ifrån vargarnas gropar där stiger ett tjut som de
stuckits med knif,

Utaf hat, utaf hämnd; det är mordbrännarlust, det
är mördarefröjd.

Då ett skallande skratt ifrån räfkulan går, man är glad,
man är hemsk, man är nöjd.

Och i björnarnas bur, där dansas på häl vid ett
grymt som af slaktade svin,

Men i lodjurets gryt är det tyst och man ser blott
ett tandraders skinande grin.

*

Och sälarna ropa sitt ve! De öfver staden!

Rop som af drunknande på hafvet.

Och alla hundarna tjuta i kör;

Gläfsa, vinsla och skälla,

Rycka i kedjorna, kedjorna,
Sjunga, gråta och gnälla
Som osaligas andar!
De hafva medlidande, endast de, hundarna,
Med sina vännor mänskorna, —
hvilken sympati!

Nu vakna älgarna, nordanskogens furstar,
De samla och reda sina långa skänklar,
Sträcka ett traf i en begränsad volt
Inom kättens stängsel.
Törna mot gärdselstängerna
Som sparf mot ruta;
Böla oförståendes,
Undrande om det är dag igen. —
En ny dag, som alla de andra,
Lika dödande lång
Utan annat synligt ändamål
Än att följas af en natt. — — —

Då blir det lif i fågelvärlden;
Örnarna skrika och flåga,
fresta de nötta vingarna,
Pröfva en lönlös höjdsflykt,
Stöta hufvet mot järnstänger,
Bita i galler, klösa, klänga,
Tills de falla på mullen
Och bli liggande lama,
Med släpande vingar som på knä —

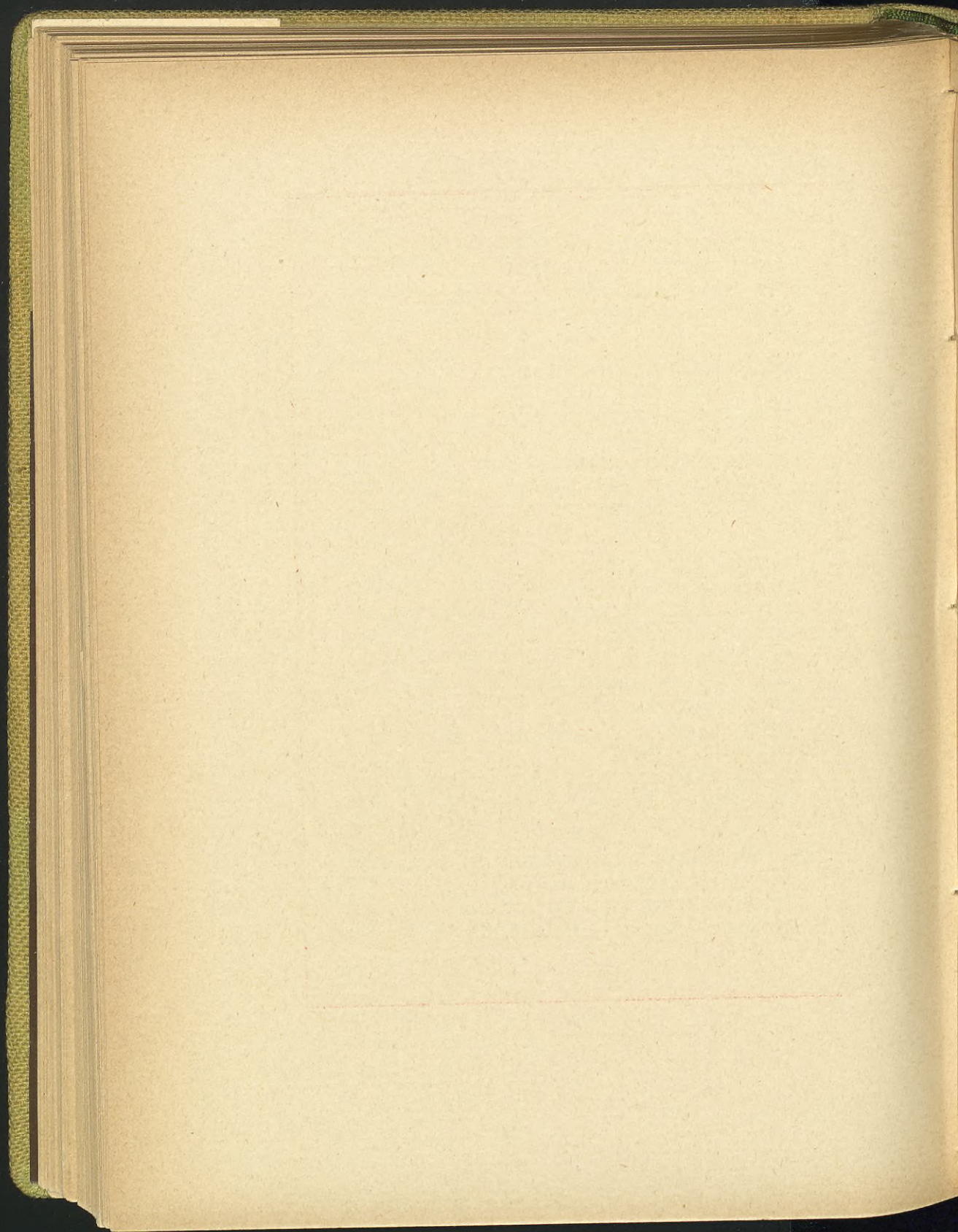
Knäböjande, bönfallande
Om en nådestöt,
Som återger dem åt luften
Och friheten.

falkarna hvissla och ila
Som fjädrade pilar — hit och dit;
Örakarna jämra sig
Som sjuka barn. — — —
De tama vildgässen vaknat
Och sätta an med spända halsar
Ett ackord af vallhjonslurar. —

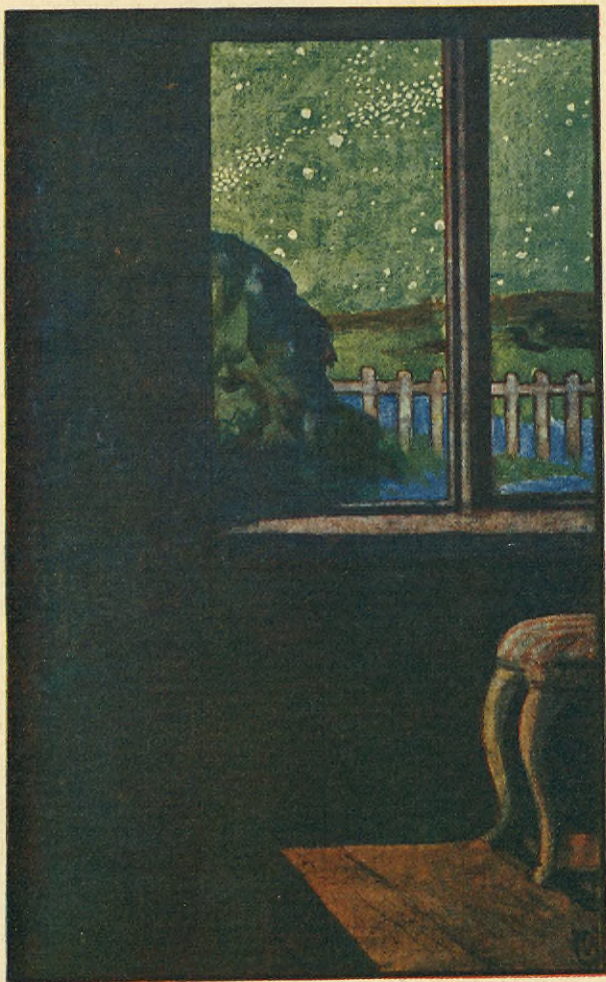
Svanorna simma stumma,
Snappa mellan isflaken
Efter de speglande eldflammorna,
Som ila likt guldfiskar
På dammens yta;
Stanna stilla och sticka hufvena
Ner i det svarta vattnet —
De hvita svanorna —
Bita sig fast i botten
För att slippa se på
hur himlen brinner opp.

*

Det mörknar åter, brandkårsluren
har vigt in tystnad öfver stad och land;
Ett rökmoln sträckes öfver stadskonturen
Som bilden af en svart ofantlig hand.

LÅNGA TUNGA KVÄLLAR

1.

Långa tunga kvällar
I de tomma rummen gå;
Öfver mattor, öfver fällar,
Öfver tilljor går det på.
Djur i bur han vandrar, vänder,
Vänder, vandrar, står ej still;
Möblerna en blick han sänder,
han dem känner utantill.
Kungsstoln köpt åt husets drottning
ledig står vid salens bord;

Andra stolar som vid brottning
 Två och två tycks byta ord.
 Stora flygeln svart och sluten —
 Det är rummets sarkofag —
 Klockan knäpper, och försluten
 Är i en sekund en dag.
 Tystnan står i tomma salen
 Blandar sig med mörkret hop,
 Omkring lampan dansar malen —
 Och nu hörs ett litet rop;
 Tycktes komma ifrån bordet
 husets matbord utaf ek,
 Och han lyss; ty där är ordet
 fritt, och tankars skälmska lek — — —
 Sorl och glam af vänner, fränder,
 Ljusens fladder, vinets rus,
 Ur de glas med gyllne ränder —
 Lustigt lif i öde hus.
 Ljusen släckas, skymning sänker
 Sig från taket som en sky:
 Tystnan allt i mörker dränker,
 Skuggorna i vråar fly. —
 Långa, långa tunga kvällen
 Vandrarn genom rummen går
 Golfvet syns på sina ställen
 Slitet upp af vandrarns spår.

))))))))))))))

Långa, ensliga kvällar tunga
 Trampade jag det bonade golf,
 Hörde veken i lampan sjunga,
 Väntade ängsligt på slaget tolf —
 Sökte själen och kroppen plåga
 För att sömnens lycka få fatt —
 Drömma, glömma och lifvets låga
 Kväfva mellan kuddar en natt.
 Hur jag vandrar och uret knäpper,
 Ser jag genom fönsterna ut,
 Ut i natten, där mörkret täpper
 Och där heden synes ta slut.
 Långt i fjärran, där skogen vinkar,
 Syns ett ljus, ett enda men stort,
 Rödt det är och sorgset det blinkar
 Då och då som vore det gjordt
 Likt en blänksfyr med klipp och blända,
 Vål jag vet att så icke är;
 Ty där ligger vid stadens ända
 Några hus vid en öppen skvär.
 Så jag grubblar, när alla kvällar
 Samma blinkande ljus jag ser:
 Öde sig till öde ju sällar —
 Samma sak som härinne sker.
 Och jag tycker mig se därborta
 Vandra sömlös en böjd gestalt
 Nattens stunder att få förkorta,
 Som för glömskan ville ge allt.

främling som går och skymmer för ljuset,
Ser du kanske min lampas blink?
Tag min hälsning från Röda huset,
Jag tar din som en vänlig vink.
Och jag går nu ej mer allena,
Bättre sällskap för mig ej ges;
Mörkret tycks oss båda förena.
Kanske bäst att vi aldrig ses!

3.

På andra sidan om korridoren
Där ligger det stängda rummet;
Det öppnas endast en gång på våren.
Men då och då är ett ljud förnummet
Och hålst i långa och tunga kvällar,
Då mörkret sig till tystnaden sällar.
Där hörs ibland som en svalas kvitter:
Ni vet när hon vid en brygga sitter
Och flodens bölja invid hörs pollra —
Måhända snarast som barnen jollra —
Det spökar bara, ty rummet är öde,
Och de som varit, de äro döde —
Törhända också de aldrig varit;
Men ett är säkert: att de ha farit!

4.

Vandrare! hvad går du och väntar?
 En ringning? Ett bref? Ett besök?
 Att någon på dörren gläntar?
 Dörren intill ditt kök?
 Vandrare, hvad går du och väntar?
 En åskskräll, en vådeld, ett slag,
 Ett slag af ödet som späntar
 Din hydda till spån en dag?
 På spånor du sist skall sträckas
 Och sofva i furudoft
 Af kådiga bräder, och väckas
 När hyddan har blifvit stoft.

5.

Öppna fönstet! Det är tyst i kvällen,
 Det är mörkt och ljumt —
 Ner i trädgårn under stjärnetjällen
 Ser ditt öga endast skumt — — —
 Blommorna dock stå där
 Och i daggen svalkas,
 Men som mörkret råder,
 Ej de kunna skalkas

Med de granna färger,
Men de dofta nu mot natten,
Och resedan längs rabatten
Sig emellan rosor snärjer,
Sänder upp till dig sin ånga.
Och så kommer aftonvinden,
Smyger under stora linden
In i blomstren att där fånga
Dagg och doft på sina vingar.
Då en sakta susning höres
från rabattens gröna bingar.
Upp till fönstret strax den föres;
Och till vandraren därinne
hviskas om ett vackert minne.

KOSA MYSTYKA

Blommornas drottning min sång! som förr åt
hennes vasaller
Ägnat jag har! Åt rosen min sång och åt hennes
mysterier,

Dem jag nu röja vill med fara begå sacrilegium.
fem heter Rosens tal, den enklas ej att förglömma.
fem trianglar gå ut ifrån fästets fullkomliga cirkel;
Kronblad kallas de ju, samt bilda i skrufvande
stigning

Regelrätt en spiral; hos Cartesius heter den hvirfvel.
Blomman hon går i en krets, men den vänder icke
på spåren;

Stiger för hvarje slag, och skrufvar sig upp emot
ljuset.

(Samma metod har vår sol, och hela systemet för
öfrigt.)

Kronbladen fem en femhörning bilda kring centrum —
Så pentagonen är klar; den gömmer på fruktbara
gåtor;

Binder man hop dess hörn, så syns pentagrammet
därinne,

Likbenta, likstora tre trianglar, som korsar hvarandra:
Kallas pentalfa det ock, ty fem stycken alfa den
bildar.

Alfa är allfaders namn; för detta viker det onda.
heliga pentagram, besvärjarens mäktiga tecken,
Skyddande krafter åt Rosen du gaf, i brudjungfrurs
kransar,

Eller på grafvarnas grus att vårda den heliga hvilan.
Nu må likvisst man märka uppå hur skönheten
följde,

När under linjernas lek gick fram det stela pent-
alfat.

Se, i det gyllene snitt de tvärlinjer skära hvarandra;
Därför är rosen så skön, ja skönast bland markernas
blomster.

Också de kupiga blad, som bekransa de hemliga delar,
Brännspegelns former de fått, att suga de värmande
strålar

Ned ifrån himmelens sol och lysa på rosornas bröllop.
Ännu en hemlighet hon gömmer, den blommornas
Drottning.

Rosen har löst det problem, som Dürer och Newton
bland andra

fåfångt de sökte få ut; det heter: 'att tredela vinkeln'.
Se på hvart hörn ini blommans figur den rosiga
femsing,

Diagonalerna jämt i trenne delar dem dela:
Spetsiga vinklar med sex och trettio grader på hvarje,
Då polygonens hörn är själf ett hundra och åtta —
hundra och åtta, det tal från himlarymden är lånadt:

Venus', planetens tal; och Rosen är helgad åt Venus!
Kärleksgudinnan den fått med fågringen, doften och
törnet.

Dek som en vidja han är, den busken fagrast af
alla,

Smidiga spön han består, med taggar som gäddornas
tänder;

Blommorna bryter du ej, om icke med blodiga fingrar;
Sätter du ygan till rot, hon väger igen och förökas;
Elden aktar hon ej; i egen aska hon frodas,
Trifs vid den dammiga väg, och på stenören är hon
ju hemma,

Blott hon får sol och får luft; det är mäktiga kär-
lekens blomma.

Sagan har sagt, att näktergalen i Rosen förälskas.
Sannolikt är det ej så, men törnskatan älskar den
busken,

Icke för blommornas skull, men för taggarnas; kunde
man tro det?

Fågelen bygger sitt bo i skydd af de stickande törnen,
Också på taggarnas udd hon spetsar sitt offer till
nöje . . .

Blodiga offer hon ger åt Afrodite den grymma.
Rosen hon älskar se blod; det är nu en gång hennes
lynne;

Ränslig och grym, vid en kyss, vid en fläkt hon
faller i sönder;

Lida det mäktar hon ej, men hjälper när andra de
lida.

Se, när som hösten har gått, och allt står ödsligt
och naket,
Busken är röd lik en eld, på hvarje topp syns en
flaska.

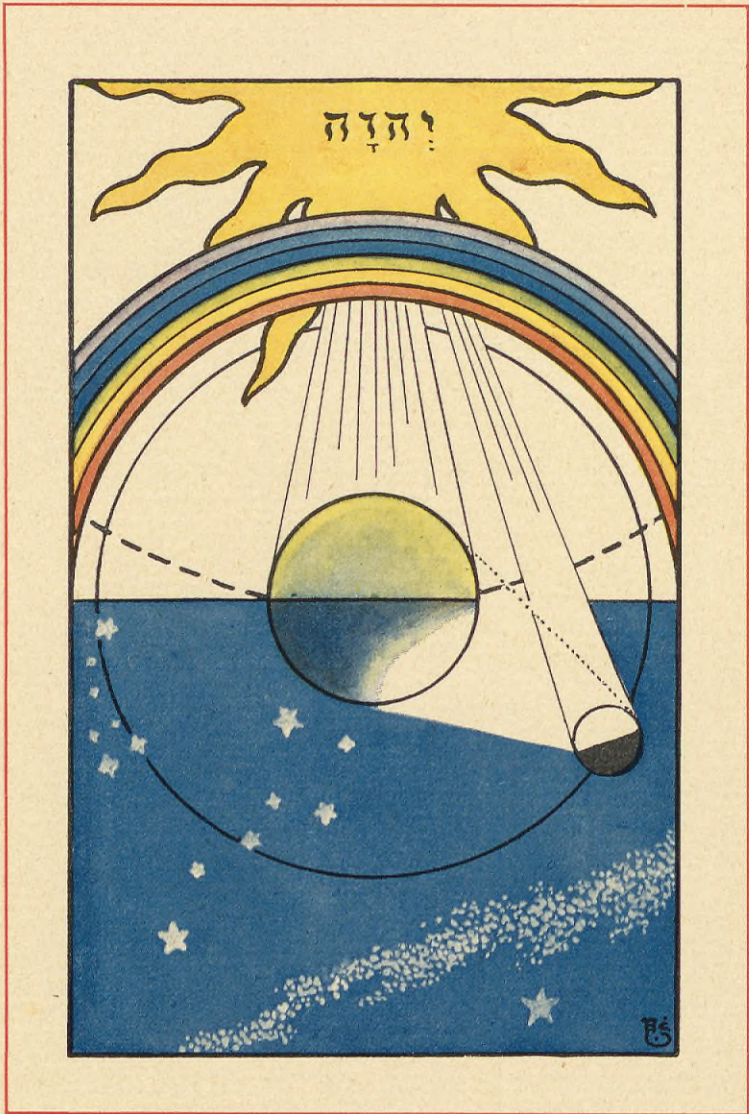
Tåreflaskan ej olik, som än i österlandet man brukar —
Detta man kallade förr signatura rerum: naturens
Tydliga vink om en lönlig kraft, som i växten sig
döljer.

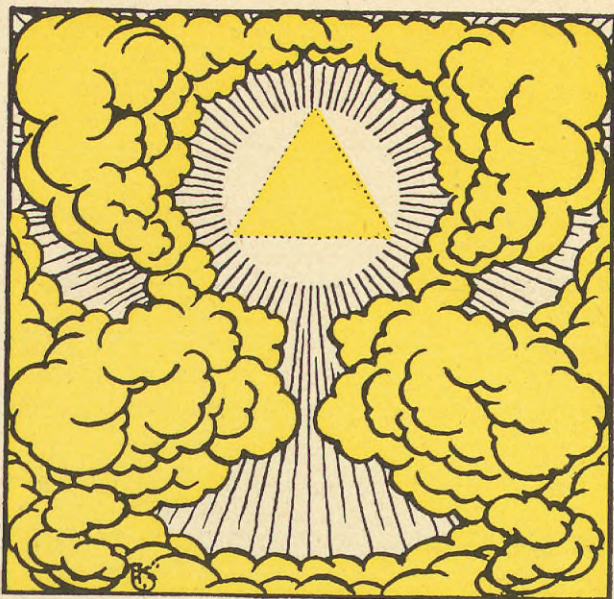
Tänk när ditt öga är sjukt, är trött af mödor och
tårar,

Då skall aptekaren ta och sjuda af rosor ett vatten.
Bada ditt öga däri, och snart dina blickar sig klara;
Kanske hvad nyss du såg svart i rosenderödt får
du skåda.

SKAPELSENS
TAL OCH LÅGAR

Calculat Deus et mundus fit!; det är uttolkadt:
Varde!
Varde med tal och med mått; så börjar skapelse-
verket.

Punkten är hvila; den rör sig framåt, och linjen är
skapad.

Linjen se'n med sig själf den alstrar en täckande yta.
Ytorna afslä, och strax den rummet fyllande kroppen
Blifvit en verklighet, försedd med tyngd och med
dragning.

Kropparna draga hvarann; de större de draga de
smärre;

Detta är kraft, den dragande kraft, som rör Uni-
versum.

Kärleken kallas den ock, som håller alltet tillsam-
mans;

hatet det stöter ifrån, det söndrar, löser och dödar. —
Körelse alltså i tal och i skönmått är början till lifvet.
Talen dem delar man in i: primtal, som sakna för-
äldrar;

Sammansatta, produkter af andra; och de äro födda.
Märkligast och unik är Ettan, begynnande talen;
född af sig själf, men ofödd, han föder dock alla
de andra.

Detta är Skaparens tal, ej föränderligt, enhetens
sinnbild.

Ett gånger ett är ju ett, och kvadraten på ett blir
detsamma;

Roten ur ett är ju ett. Det benämndes med själf-
alstring fordom.

Två är fördelningens tal, allt Skapats, de tvänne
föräldrars.

Tre är familjens, med fadren, med modren och barnet:
Grunden är lagd till familj och till stat, nationer
och riken.

Tre är ock harmonins; har början, slut och en midt-
punkt.

Körelsen skrider så fram i dubbling, klyfning och
koppling;

Börjar med tian på nytt, det är ju oktaven på ettan,

Stämmer med grundtonen in, men klingar i högre register. —

Räknade Skaparen så planeternas ordning i kedjan;
Afståndets tal ifrån soln är delbart jämt i det helas,
Också den fjärmars tal är kvadraten på den som
är närmast.

Skådom till dömes Merkur, som rör sig med grund-
talet fyra,

Och kvadraterar sig själf, blir sexton, och Mars är
kvadraten.

Eller i omvänd följd är Venus Jupiters rot-tal;
Jorden Saturns, och Mars är Urans; af Asteroiders
Skiftande talkomplex har Neptunus byggt sig på
mediet.

Tänk dig en sträng lik eolsharpan, som spännes
Rätt ifrån soln längst bort till Neptun, som är
fjärmast,

Svängningens knut ger en ton med sin höjd efter
längden.

Skaparen så har lagt ut en planet längs linjen, i
tonmått;

Och som ett väldigt ackord universum är samstämdt
i rymden:

Solen är grundton, men Venus är ters och septiman
Jupiter . . .

Sfärernas harmoni var namnet på anade faktum.

Tal uti skönmått, så byggdes det upp, det väglande
alltet;

Räknares, mättes, och vägdes på korn, med lod och
med lina.

Tror du den gjorde sig själf, den sinnrikt ordnade
världen?

Endast en tänkare tänkt den, en konstnär har skönt
den skapat.

Hvem har väl pendelns längd från börjans början
beräknat?

Tio är trådens längd, när en sekund den skall svänga;
Tio är vattnets höjd i lufttomma röret, du känner;
Tio en fallande kropp den första sekunden kan hinna;
Tio, och icke mer, af metern som del af en jord-
krets. —

Señti sekunder, det gör en minut, som människans
hjärta

Slår sina señtio slag, likt oron i ifriga uret.

Eller med annan mätstock och hämtad från öfriga
zoner:

Orgelens djupaste ton förnimbar för mänskliga örat
fås ur ett rör om señton alnar, ej mer eller mindre;
Señton af alnar är vattnets höjd i det lufttomma
röret;

(Señton af alnar också steg vattnet vid Sagornas
Syndflod!)

Señton af svängningar gör den lägsta tonen i skalan,
Señton (i tusen) den högsta; se'n börjar den eviga
tystnan.

Talen förtydliga här ett sakernas innersta samband,
Som dock förborgadt ju är; en gång måhända det
röjes. —

Ljuset och ljudet är rörelse blott, i etern och luften,
Lydande samma lag; det synes i Solarnas färgbild;

Spektrum den kallas ju ock; är delad af mörkare
linjer,

Liksom af intervaller, och falla på tonskalans af-
stånd. — — —

Några benämna det slump, men andra tro det är
afsikt!

Vända vi blickarna ned till materiens fastare ämnen,
Också med tal, med tyngd och med vikt de stadigt
agera.

Vikten är måttet på tyngd, och tyngden är dragning
mot jorden.

Ämnena hafva sin vikt, men äfven sin inbördes
dragning;

Kallas den äkvivalent, och borde den rättligen tolkas
Som en materiens kraft, en stoftets rörelsegåfva,
Driften att leta ett vif och träda i äkta förening.

Syran hon söker sin lut, och luten söker upp syran;
Gynnas de bådas förbund, så födas de bägge till
saltet.

Svaflet ju älskar metall, men älskogens makt är
begränsad.

Kvicksilfret så man ser, det blanka metalliska vattnet,
När på ett rum det råkat det eldfångda guldgula
hartset —

Svaflet, och båda vid lindrig eld sig värmt mot
hvarandra,

Ändra de stræf sin natur och personligheten förlora;
Själfs de blifva ett barn, den blomstrande röda
Cinnobern.

föda kunna de ej, ty stoffet lefver blott skenbart,

Låtsas de endast få barn, ty föräldrarna äro ju barnen.

Skiljas de åt, så strax är fadren och modren tillbaka, födda på nytt, och barnet har upphört som sådant att vara.

Gåtan har ingen fått löst, men talen man funnit med vågskåln.

Señton af svaflet har sökt af kvicksilfret hundrade delar. Señton och hundra gör hundra señton, som bilda Cinnobern.

huru bestämdes de tal, hvem mätte väl ämnenas dragning?

Det är ju annat än vikt; det kallas för mättningsförmåga.

Lägger du hundrade gram af Merkur på känsliga vågskåln,

Kräfves af svafvel i vikt ju hundrade gram för att jämna.

Därför är massornas vikt ett annat än äkvivalenten. Skedningskonsten ock lär att stoffen de draga hvar andra

Kättvändt proportionellt i potenser af egenvikten — Guldets äkvivalent är kvadrat på egentliga vikten; Koppar och silfver och järn, och alla de tunga metaller

följa den samma lag: de andra röras i kuber — Så är materien rustad med lif, ett lif i det lägre, Verkar med tal som följas af ändring i egenskaper; huru den ändringen sker, det vet ingen dödlig till dato.

V150R

1.

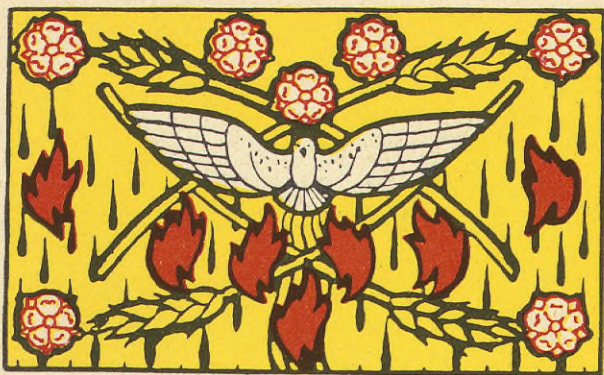
Mitt trollslott står i skogens bryn.
Af soln det får sin mesta fägring;
Ibland det höjer sig till skyn
Och visar sig som i en syn
Så luftig som en hafvets hägring.

När solen tänds med nyfödd dag,
Då flamma slottets fönster:
Därinne bo blott Du och jag;
Dess tak är likt en sarkofag,
Med krona utaf okänt mönster.

I dagens ljus hon är af gull,
Af koppar uti aftonsolen,
I månsken silfverhvit som ull,
I natten svart som järn och mull
Och likblå som violen.

Därinne bo blott Du och jag,
Där råkas våra bästa minnen;
Vårt trollslott byggdes i ett slag
Af luft och dagg en vårens dag
Och sol'n i våra sinnen.

2.

Sju rosor och sju eldar
Dem såg jag i en dröm
Lapp lapp och ingen söm —
Med hat du kärlek gäldar.

Sju eldar och sju rosor
Med fyra aß i kors
Est: nemo nisi mors —
för känslor ger Du glosor.

från eldarna en dufva
På hvita vingar for
flyktig som ed Du svor —
I rosors regn Du ljufva.

3.

Semele, Semele,
Hvem narrade dig, Du kära
Att älskarens anlet se?
Ej kommer man makter nära,
Om icke för att dem be.
Semele, Semele,
Din älskare kom i glansen
Bland hväsande blixtar ställd,
Din brudkrans blef offerkransen;
Nu brinner Du opp i hans eld.

4.

Villemo, Villemo,
hvi gick Du, gick Du?
Min vilja, min tro
Den fick Du, fick Du.

hillevi, hillevi,
Din tro har Du åter;
Jag kan icke si
Att Du gråter, gråter.

Villemo, Villemo,
hvad hör jag, hör jag?
En ann med dig bo?
Då dör jag, dör jag.

***** INNEHÅLL *****

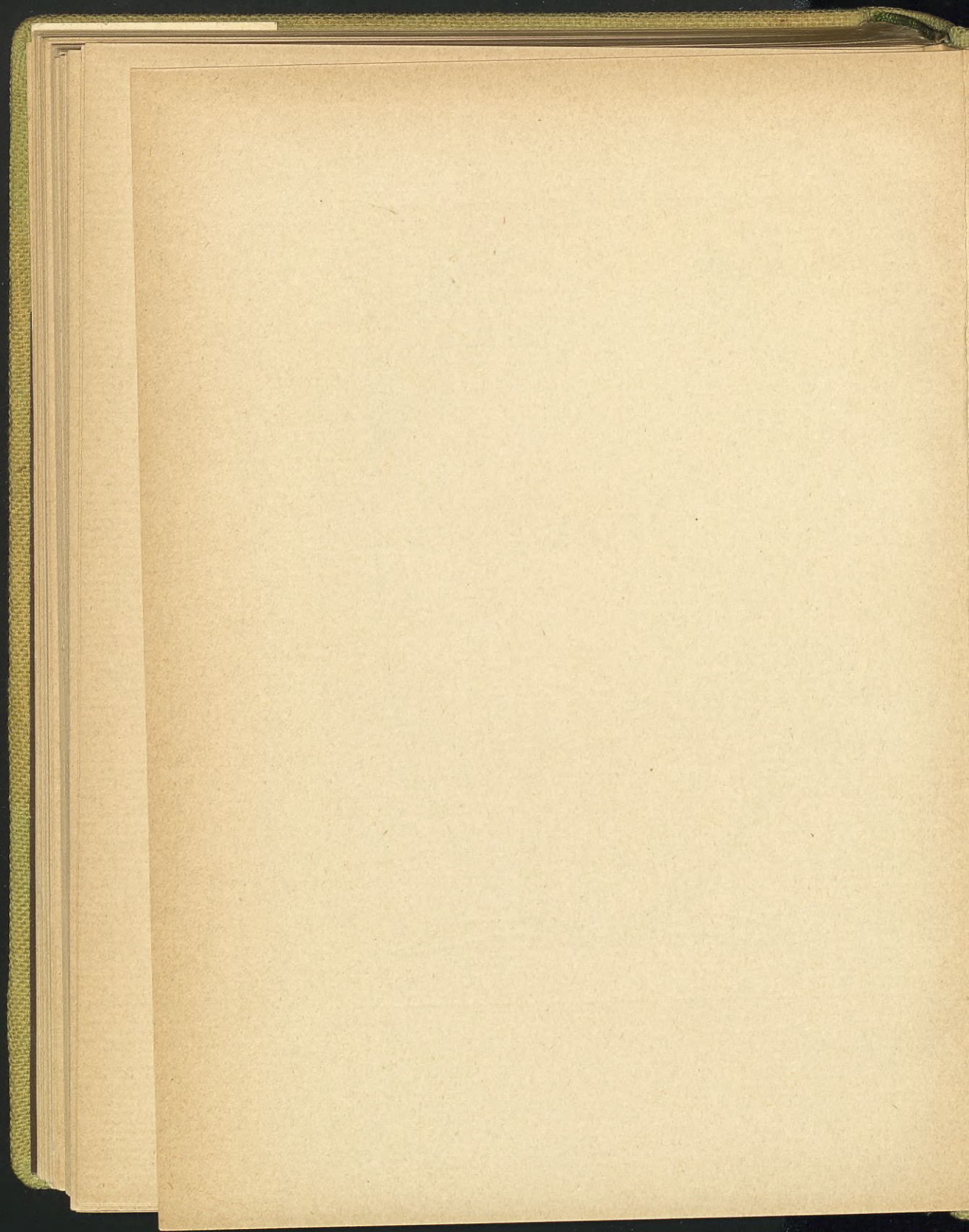
ØRTUBJLDER	Sid. 7
VJD DÅGENS SLUT	13
ÅSKREØN	17
SÅNØARLØN	21
MÅJ PÅ HEDEN	25
MOLNBJLDER	29
STÅDSKESAN	35
TREFALDIGHETSNAETTEN	59
VJD SJSTA UDDEN	107
HOLLÅNDARN	115
ANASVERUS	127
VÅRØARNÅ TJUTA	133
LÅNØÅ TUNØÅ KVÅLLÅR	141
KOSA MYSTIÇA	149
SKÅPELSENS TAL OCH LÅØÅR	155
VJSOR	163

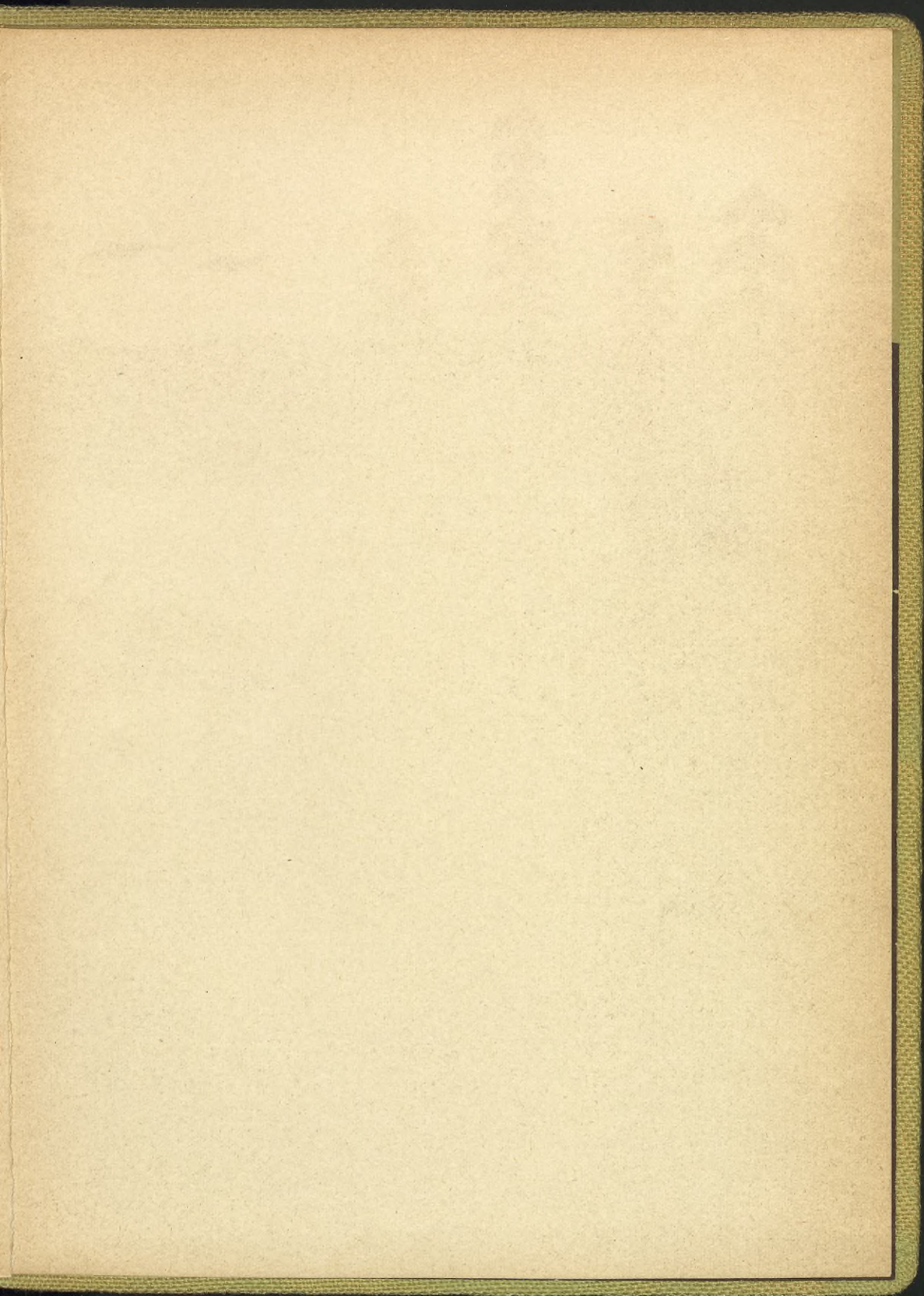
ll. ll. ll. ll. ll. ll. ll.

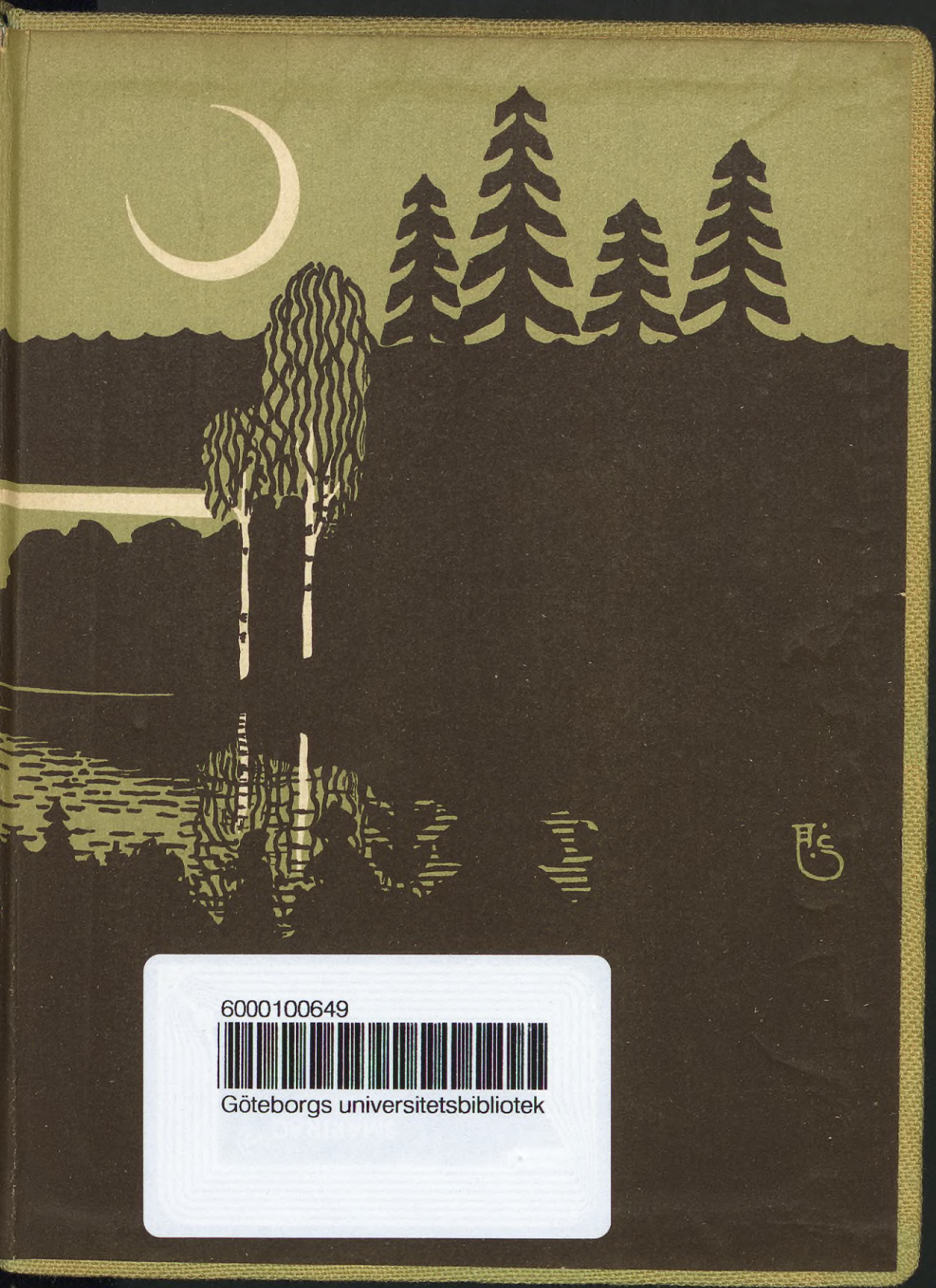
FINIS

W.C.

6000100649

Göteborgs universitetsbibliotek

